

पोषण तथा खाद्य सुरक्षा नेपाल

पोषणमैत्री स्थानीय तह घोषणाका लागि बहुक्षेत्रीय पोषण सेवा विस्तार कार्यक्रम संचालनका लागि क्षेत्रगत शर्त

Terms of Reference (TOR)

आ. ब. २०८२/८३

छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका

ब्याँसी, बझाङ्ग

सुदूरपश्चिमप्रदेश, नेपाल

पोषणमैत्री स्थानीय शासनको प्रबर्द्धन मार्फत पोषण विशेष पोषण संवेदनशील र समर्थ बनाउने वातावरण सम्बन्धी कार्यक्रमहरूको बिस्तार गरी पोषण सेवाको उपलब्धता र गुणस्तरमा उल्लेखनीय सुधार गरी महिला किशोरी तथा बालबालिकाको पोषणको अबस्थामा सुधार ल्याउन र पोषण सेवाको सुनिश्चतता र दिगोपना कायम गर्न पोषणमैत्री स्थानीय तह घोषणाका लागि बहुक्षेत्रीय पोषण सेवा बिस्तार विशेष अनुदान कार्यक्रम संचालन गर्न इच्छुक ब्यवसाय बिकास सेवा प्रदायक संस्था छनौट गर्ने प्रस्ताव आब्हानको लागि तयार गरिएको कार्य क्षेत्रगत शर्त

Terms of Reference (TOR)

१. व्यवसाय विकास सेवा प्रदायक संस्थाले गर्नुपर्ने कामको पृष्ठभूमि:

छबिसपाथिभेरा गाउँपालिकाबाट तयार गरिएको पोषणमैत्री स्थानीय तह घोषणाका लागि राष्ट्रिय योजना आयोगबाट विशेष अनुदान कार्यविधिमा ब्यवस्था भएबमोजिम प्रस्तावित क्रियाकलापहरू स्वीकृत बजेटको परिधीभित्र रही सो क्रियाकलापहरूको उद्देश्य र कार्यान्वयन प्रक्रियाको बारेमा जानकारी प्राप्त गरी यस गाउँपालिकाको बहुक्षेत्रीय पोषण सेवा बिस्तार कार्यक्रम कार्यान्वयन निर्देशिका, पोषणमैत्री स्थानीय शासन वडा तथा पालिका घोषणा कार्यविधि अनुसार स्थानीय तहमा प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्नको लागि पोषणमैत्री स्थानीय तह घोषणाका लागि बहुक्षेत्रीय पोषण सेवा बिस्तार कार्यक्रमका सबै प्रक्रिया चरणबद्ध तरवले संचालन गर्ने अनुभवी योग्य ब्यवसायिक बिकास सेवा प्रदायक संस्था, गैर सरकारी संस्था, फर्म वा कम्पनी रजिष्टरको कार्यालयमा दर्ता भई सम्बन्धित निकायमा रितपूर्व दर्ता भएको कम्पनी मध्येबाट छनौट गरी कार्यक्रम संचालन गर्न यो कार्य क्षेत्रगत शर्त (TOR) तयार गरिएको छ।

चालु आ.व.मा २०८२/०८३ मा छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका अन्तर्गत कार्यक्रम संचालनको लागि प्राप्त प्रस्तावहरू मध्येबाट सार्वजनिक खरिद ऐन, र नियमावली बमोजिम संस्थाहरूबाट प्राविधिक तथा आर्थिक प्रस्ताव आब्हान गरी प्रतिस्पर्धात्मक रुपमा सेवा प्रदायक संस्था छनौट गरिनेछ। यसरी छनौट भएका ब्यवसाय बिकास सेवा प्रदायक संस्थसंग गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयबाट नियमानुसारको सम्झौता गरी कार्यक्रम संचालन हुनेछ।

२. बहुक्षेत्रीय पोषण सेवा बिस्तार विशेष अनुदान कार्यक्रमको उद्देश्य:

स्थानीय तहका सबै क्षेत्र र निकायहरूको नीति संरचना प्रणाली र कार्य संचालन प्रक्रियामा पोषणका सवालहरूको मुलप्रवाहीकरण गर्ने। पोषण संवेदनशील सेवाहरूको पहुँच र उपभोग बढाई स्वस्थ बानी ब्यवहारमा सुधार ल्याउने। पोषण तथा खाद्य सुरक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू एकिकृत रुपमा कार्यान्वयन गरी महिला बालबालिका तथा किशोरीहरूको स्वास्थ्य तथा पोषणको अबस्थामा सुधार ल्याउने। पोषणका सवालहरूलाई स्थानीय तहको शासन पद्धतिसँग आबद्ध गरी पोषणका सम्बन्धमा भएका स्थानीय राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय प्रतिबद्धताहरूलाई ब्यवहारमा उतार्ने यो कार्यक्रमको मुल उद्देश्य रहेको छ।

३. कार्यक्रम लागु हुने क्षेत्र: यो कार्यक्रम चालु आ.व. मा २०८२/०८३ मा छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका अन्तर्गतका ७ वटै वडाका ७ वटा नमुना टोलमा लागु हुनेछ। यस छबिसपाथिभेरा गाउँपालिकाको समन्वयमा पोषणमैत्री स्थानीय तह घोषणाका लागि बहुक्षेत्रीय पोषण सेवा बिस्तार कार्यक्रम तपशिलका बिषयगत क्षेत्रमा लागु गरिने छन्:

तपशिल:

१. स्वास्थ्य
२. शिक्षा
३. महिला तथा बालबालिका
४. खानेपानी तथा सरसफाई
५. पशु सेवा
६. कृषि बिकास
७. सुशासन

४. छनौट भएका संस्थाहरूले गर्नुपर्ने कार्यहरू:

छनौट भएका संस्थाहरूले गाउँपालिकासँग समन्वय गरी तपशिलका कार्यक्रमहरूमा सहजिकरण गर्नु पर्नेछ:

क्रियाकलाप नं. १: मेरो बाबालाई चिठी प्रिन्ट तथा बितरण

परिचय:

बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम महिला, बालबालिका र किशोरीहरूको पोषण अवस्था सुधारका लागि सञ्चालित एउटा महत्वपूर्ण कार्यक्रम हो। यस कार्यक्रम अन्तरगत सुनौलो हजार दिनका महिलाहरूलाई गर्भवती महिलाको गर्भमा रहेको बालकले आफ्नो बाबालाई गर्भवती अवस्थामा आआमालाई पोषिलो खाना ६ महिना सम्म पूर्ण स्तनपान समयमै ठोस आहारको सुरुवात नियमित बृद्धि अनुगमन समयमै खोप लगाउने जस्ता बिषय बस्तुहरूलाई समेटेर सुनौला १००० दिनमा अविभावकले गर्ने जिम्मेवारी बोध गराई गराई आमा तथा बालबालिकाको पोषण स्थितीमा सुधार ल्याउन क्रियाकलापहरू कार्यान्वयन गरिने छ। यो क्रियाकलाप छबिसपाथिभेरा गाउँपालिकाको तोकिएका वडाहरू तथा लक्षित समुहमा चालु आ. व. २०८२।८३ मा संचालन हुनेछ।

उद्देश्य:

- पालिकामा रहेका सबै गर्भवती महिलाहरूलाई स्वास्थ्य संस्थाबाट आवश्यक परामर्श सहित बितरण गरिनेछ।
- गर्भवती महिला र बालबालिकाको पोषण स्थितीमा सुधार हुनेछ।
- अविभावकलाई सुनौलो १००० दिनको महत्वबारे जानकारी भएको हुनेछ।

अपेक्षित प्रतिफल:

सुनौला हजार दिनका आमा तथा गर्भवती महिलाको स्वास्थ्य संस्थामा नियमित जाँचको दरमा बृद्धि हुनेछ र गर्भवती सुत्केरी र दुध खुवाउने आमाहरूको पोषण स्थितीमा सुधार भएको हुनेछ।

कार्यान्वयन गर्ने निकाय: छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका स्वास्थ्य शाखा।

बजेट बाडफाँड: क्रियाकलापहरूको लागि आवश्यक बजेटको बिस्तृत विवरण वजेट बाँडफाँडमा उल्लेख गरिएको छ।

क्रियाकलाप नं. २ : हजार दिनका आमाहरूलाई जीवनका लागी महत्वपूर्ण अवसर मनाउने कार्यक्रम

परिचय:

आमा गर्भवती भएको दिनदेखि बच्चाको उमेर २ वर्षको हुँदा सम्मको उमेरलाई सुनौलो १००० दिन भनिन्छ। गर्भको अवधि २७० दिन र जन्मपश्चात २ वर्षको उमेर ७३० दिन गरी जम्मा १००० दिनलाई सुनौलो १००० दिन भनिन्छ। बच्चाको मानसिक विकास २ वर्षको उमेरसम्म ८० प्रतिशतले विकास हुने हुँदा गर्भ रहेदेखि बच्चाको उमेर २ वर्षभित्र आमा र बच्चा दुवैलाई अत्यन्तै स्याहार गर्नुपर्ने हुन्छ। जसमा गर्भमा ५० प्रतिशतले र जन्मपश्चात २ वर्षभित्र ३० प्रतिशत गरि २ वर्षभित्र ८० प्रतिशतले बच्चाको मानसिक विकास हुन्छ। त्यसै कारणले यो समय अवधिमा आमाहरूको खानपानसम्बन्धी ध्यान दिनुपर्दछ। यस बेलामा हरेक बार खाना ४ भन्ने नारालाई आत्मसाथ गर्दै आमाको खानपानमा विशेष जोड दिने उद्देश्यले यो क्रियाकलापको संचालनमा ल्याएको हो।

उद्देश्य:

- स्थानिय स्तरमा दिवस मनाउन।
- रैथाने बालीको उत्पादनको महत्वबारे जानकारी गराउने।
- स्थानिय स्तरमा उपलब्ध खाद्य बालीबाट पाईने पोषक तत्व बारे जानकारी बनाव्ने।

अपेक्षित प्रतिफल:

स्थानिय स्तरमा पाईने अन्न बालीहरूको बढी प्रयोग भई बजारिया खाद्य बस्तुको प्रयोगमा कमी आउनेछ।

सञ्चालन प्रकृया: छबिसपाथिभेरा गाउँपालिकाको १० वटा स्वास्थ्य संस्थाबाट १ पटक संचालन हुनेछ।

पोषण सहजकर्ता, स्वास्थ्य कर्मी र महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूको परिचालन र सहजीकरणमा गरिने छ।

बजेट बाडफाँड: क्रियाकलापहरूको लागि आवश्यक बजेटको बिस्तृत विवरण वजेट बाँडफाँडमा उल्लेख गरिएको छ।

क्रियाकलाप नं. ३ : पोषिलो जाउलो प्रदर्शनी कार्यक्रम

परिचय:

बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम महिला, बालबालिका र किशोरीहरूको पोषण अवस्था सुधारका लागि सञ्चालित एउटा महत्वपूर्ण कार्यक्रम हो। यस कार्यक्रम अन्तरगत सुनौलो हजार दिनका महिलाहरूको सहभागितामा क्रियाकलापहरूको कार्यान्वयन गरिन्छ। स्थानीय तहका विभिन्न शाखाहरू मार्फत समुदायमा रहेको कुपोषणको व्यवस्थापन गरी पोषण अवस्थामा सुधार ल्याउन सकिन्छ भन्ने मान्यताले पोषणको सम्बन्धी अभियान सञ्चालन गर्न जरुरी छ। यो क्रियाकलाप छबिसपाथिभेरा गाउँपालिकाको तोकिएका वडाहरूमा चालु आ. व. २०८२।८३ मा सञ्चालन हुनेछ।

उद्देश्य:

- पोषिलो परिकार प्रदर्शनी क्रियाकलापको मुख्य उद्देश्यहरु निम्न रहेका छन्।
- स्थानिय स्तरमा पाईने खाद्य बस्तुको परिकार बनाउन सक्षम बनाउने।
- रैथाने बालीको उत्पादनको महत्वबारे जानकारी गराउने।
- स्थानिय स्तरमा उपलब्ध खाद्य बालीबाट पाईने पोषक तत्व बारे जानकारी बनाउने।

अपेक्षित प्रतिफल:

स्थानिय स्तरमा पाईने अन्न बालीहरुको बढी प्रयोग भई बजारिया खाद्य बस्तुको प्रयोगमा कमी आउने छ।

कार्यान्वयन गर्ने निकाय: छबिसपाथिभेरा गाउपालिका अन्तर्गतका स्वास्थ्य संस्थाहरु

सञ्चालन प्रकृया: छबिसपाथिभेरा गाउपालिकाको १० वटा स्वास्थ्य संस्थाबाट १ पटक संचालन हुनेछ।

पोषण सहजकर्ता, स्वास्थ्य कर्मी र महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुको परिचालन र सहजीकरणमा गरिने छ।

बजेट बाडफाँड: क्रियाकलापहरुको लागि आवश्यक बजेटको बिस्तृत विवरण वजेट बाँडफाँडमा उल्लेख गरिएको छ।

क्रियाकलाप नं. ४ : आमा समूहमा बैठक स्वास्थ्य घरयासी खाद्यान्न उत्पादन पुर्ण सरसफाई तथा पोषणको महत्व सम्बन्धि छलफल कार्यक्रम

परिचय:

बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम महिला, बालबालिका र किशोरीहरुको पोषण अवस्था सुधारका लागि सञ्चालित एउटा महत्वपूर्ण कार्यक्रम हो। यस कार्यक्रम अन्तर्गत सुनौलो हजार दिनका महिला बालबालिका र किशोरीहरुको पोषणको सुधारको लागि बिभिन्न क्षेत्रगत क्रियाकलापहरुको कार्यान्वयन गरिन्छ। स्थानीय तहका विभिन्न शाखाहरु मार्फत समुदायमा रहेको कुपोषणको व्यवस्थापन गरी पोषण अवस्थामा सुधार ल्याउन सकिन्छ भन्ने मान्यताले पोषण सम्बन्धी अभियान सञ्चालन गर्न जरुरी छ। सिमित श्रोत साधन र बजेटको संकुचनका कारण समुदायमा रहेका सुनौला हजार दिनका सबै घरपरिवारहरुलाई सेवा प्रवाह र अनुदान प्रदान गर्न नसकिने भएको हुदाँ पिछडिएको क्षेत्र बर्ग र समुदाय छनौट गरी सो समुदायमा रहेका सुनौलो हजार दिनका विपन्न आमा तथा किशोरीहरुको समुह गठन गरी पोषण सम्बन्धी गतिविधि सञ्चालन गर्नु नै यो क्रियाकलापको मुख्य उद्देश्य हो। यो क्रियाकलाप छबिसपाथिभेरा गाउपालिकाको तोकिएका वडाहरुमा चालु आ. व.२०८२।८३ मा संचालन हुनेछ।

उद्देश्य:

- छनौट भएका वडा तथा बस्तीहरुमा सुनौलो हजार दिनका विपन्न आमा तथा किशोरीको छलफल गर्ने।
- सो समुह मार्फत पोषण मैत्री टोल तथा वडा घोषणा अभियान सञ्चालन गर्ने।
- कुपोषण व्यवस्थापनमा संलग्न व्यक्ति, परिवार, समुदाय र सरोकारवालाहरुको पोषण सम्बन्धी ज्ञान तथा सीप अभिवृद्धि गरी
- क्षमता विकास गर्ने।

अपेक्षित प्रतिफल: कृषि जैविक विविधताको संरक्षण, सबद्धन र सदुपयोग, जलवायु परिवर्तन अनुकूलन प्रविधिको विकास र विस्तार गरी खाद्य वस्तुको उपलब्धता उपयोगमा स्थिरता र प्रवर्द्धन कायम गरी खाद्य तथा पोषण सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने, रैथाने खाद्यबालीको संरक्षण र प्रचारप्रसार गर्दै समुदायको पोषण अवस्था सुधारका लागि खानपानको बानी ब्यवहारमा सुधार ल्याउने, खाद्य तथा पोषण स्थिति एवं खाद्यवस्तुको गुणस्तर र स्वच्छता सुनिश्चित गर्न नियमन प्रणाली विकास तथा संस्थागत हुने।

कार्यान्वयन गर्ने निकाय:

छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका र सम्बन्धित वडा कार्यालयहरुसँगको सहकार्यमा बिषयगत शाखा छबिसपाथिभेरा गाउपालिका कार्यालय, बझाङ्ग।

सञ्चालन प्रकृया: कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि सम्बन्धीत स्थानीय तहको बिषयगत शाखा प्रमुखको नेतृत्वमा स्थलगत छलफलमा समाबेस गर्ने बिषयबस्तु विधि र प्रक्रिया समेटिएको म्यानुअल तयार पार्ने र कार्यक्रम संचालन गर्ने। बहुक्षेत्रीय पोषण योजना कार्यान्वयन हुने वार्डका सुनौला हजार दिनको घरपरिवारको तथ्याँक संकलन गर्ने।

बजेट बाडफाँड: क्रियाकलापहरुको लागि आवश्यक बजेटको बिस्तृत विवरण वजेट बाँडफाँडमा उल्लेख गरिएको छ।

क्रियाकलाप नं. ५: आमा समूहमा गुणस्तरिय स्वास्थ्यका लागि आफ्नै पहल कार्यक्रम

परिचय:

गुणस्तरीय स्वास्थ्यका लागी आमा समुहको बैठकलाई निरंतरता दिने, सम्पूर्ण प्रजनन योग्य आमाहरूको उच्च सहभागीताको यकिन गर्ने, नसमेटिएका प्रजनन उमेर समुहका ब्यक्तिलाई समावेशीकरण गर्दै सेवा उपयोगितामा वृद्धि गर्न स्थानीय सरकारको पुर्ण सहयोगको लागी साथ, बिधि प्रक्रिया, तथा साथको फाइदा र महत्त्व बारे गाउँपालिका प्रमुख वडा अध्यक्ष, स्वास्थ्य संयोजक, स्वास्थ्य संस्थाका इन्चार्ज, र नर्सिङ स्टाफ लगायत सम्पूर्ण महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका हरूको साथ बिधि कार्यान्वयनमा साझा बुझाइका साथ प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने उद्देश्य रहेको छ।

उद्देश्य:

- छनौट भएका वडा तथा बस्तीहरूमा सुनौलो हजार दिनका आमा तथा किशोरीहरू र सरोकारवाला निच छलफल गर्ने।
- पोषण मैत्री टोल तथा वडा घोषणा अभियान सञ्चालन गर्ने।
- कुपोषण व्यवस्थापनमा संलग्न व्यक्ति, परिवार, समुदाय र सरोकारवालाहरूको पोषण सम्बन्धी ज्ञान तथा सीप अभिवृद्धि गरी क्षमता विकास गर्ने।
- गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवामा पहुँच पुर्याउने।

अपेक्षित प्रतिफल:

- स्वयंसेविका तथा स्वास्थ्य कर्मीहरूलाई काम गर्न सहज हुने।
- समाजमा रहेर काम गर्दा देखिएका समस्याहरूको समाधान हुने।
- पोषण सेवाको सुनिश्चितता र दिगोपना कायम हुने।

कार्यान्वयन गर्ने निकाय: छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका र सम्बन्धित वडा कार्यालयहरूसँगको सहकार्यमा स्वास्थ्य शाखा छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका कार्यालय, बझाङ्गा।

सञ्चालन प्रकृया: कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि सम्बन्धीत स्थानीय तहको स्वास्थ्य शाखा प्रमुखको नेतृत्वमा स्थलगत छलफलमा समाबेस गर्ने विषयबस्तु विधि र प्रक्रिया समेटिएको म्यानुअल तयार पार्ने र कार्यक्रम संचालन गर्ने।

बहुक्षेत्रीय पोषण योजना कार्यान्वयन हुने वार्डका सुनौला हजार दिनको घरपरिवारको तथ्यांक संकलन गर्ने।

बजेट बाडफाँड: क्रियाकलापहरूको लागि आवश्यक बजेटको बिस्तृत विवरण वजेट बाँडफाँडमा उल्लेख गरिएको छ।

क्रियाकलाप नं. ६: वडा स्तरिय खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता समन्वय समितिका पदाधिकारीलाई पोषण उन्मुख नमूना बस्तीको अवधारणा सम्बन्धमा अभिमुखीकरण

परिचय:

सुनौला हजार दिनको घरपरिवारमा नियमित रुपमा स्वच्छ र सुरक्षित खानेपानी उपलब्ध गराई पानी जन्य रोगहरूबाट बचाई पोषणको अवस्था सुधार गर्न जरुरी छ। नियमित रुपमा प्रयोग हुदै आईरहेको खानेपानी सुरक्षित भए नभएको एकिन गरी पानी शुद्धिकरण बिधीहरूबारे समितीलाई जानकारी गराई व्यक्तिगत सरसफाई चर्पिको प्रयोग भई व्यवहार परिवर्तन गर्ने उद्देश्यले यो क्रियाकलाप सञ्चालन गरिएको हो।

उद्देश्य:

- समितीका पदाधिकारीहरू सुरक्षित खानेपानी सरसफाई र स्वच्छताबारे जानकारी भई समुदायमा सुरक्षित खानेपानी उपलब्ध
- गराउन सहयोग पुग्नेछ।
- सुरक्षित खानेपानीको प्रयोगले पानी जन्यरोगहरूको दरमा कमी आउने छ।
- समुदायले सफा र सुरक्षित खानेपानी प्रयोग गरेको हुने छ।
- पोषण संगै सरसफाई प्रवर्धन भएको हुनेछ।

अपेक्षित प्रतिफल: सुनौला हजार दिनको घरपरिवारमा दैनिकरुपमा सुरक्षित खानेपानी उपलब्ध भई पोषणको अवस्था सुधार त्याउन र समुदायमा पोषण संबेदनशिल अभियान तथा क्रियाकलापहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन मार्फत सिमान्तकृत समुदायलाई पोषण संबेदनशिल सेवाको पहुचमा ल्याई सो समुदायको पोषणको अवस्थामा सुधार भएको हुनेछ।

कार्यान्वयन गर्ने निकाय: छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका र सम्बन्धित वडा कार्यालयहरूसँगको सहकार्यमा खानेपानी तथा सरसफाई शाखा छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका कार्यालय, बझाङ्गा।

सञ्चालन प्रकृया: कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि सम्बन्धीत स्थानीय तहको खानेपानी तथा सरसफाई शाखा प्रमुखको नेतृत्वमा स्थलगत तालिममा समाबेस गर्ने विषयबस्तु विधि र प्रक्रिया समेटिएको तालिम म्यानुअल तयार पार्ने । बहुक्षेत्रीय पोषण योजना कार्यान्वयन हुने वार्डका सुनौला हजार दिनको घरपरिवारको तथ्यांक स्वास्थ्य शाखाको सहयोगमा संकलन गर्ने र पठाउने ।
बजेट बाडफाँड: क्रियाकलापहरूको लागि आवश्यक बजेटको बिस्तृत विवरण वजेट बाँडफाँडमा उल्लेख गरिएको छ ।
क्रियाकलाप नं. ७: वडा स्तरिय पोषण तथा खाद्य सुरक्षा निर्देशिका समितिका पदाधिकारीहरूलाई पोषण उन्मुख नमूना बस्तिको अवधारणा सम्बन्धमा अभिमुखीकरण
परिचय: गाउँपालिकामा रहेको वडास्तरिय पोषण तथा खाद्य सुरक्षा निर्देशक समितिलाई लक्षित गरी मानव पूँजी निर्माणार्थ सहयोग गरी सक्रिय र स्वस्थ नागरिक बनाउने उद्देश्य रहेको छ। यस कार्यक्रमबाट सहभागीहरूलाई पोषण र कुपोषण, पोषणको महत्व, कुपोषण रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि जिम्मेवार निकायहरू, कुपोषणको अवस्था, गाउँपालिकाका बालबालिका तथा प्रजनन उमेरका महिलाहरूको खानपिन शैली, पोषणमा लगानी किन, बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम र यसको कार्यान्वयन ढाँचा लगायतका विषयमा जानकारी दिने क्रियाकलापको मुख्य उद्देश्य हो ॥
उद्देश्य: - स्थानीय तहका सबै क्षेत्र र निकायहरूको नीति संरचना प्रणाली र कार्य संचालन प्रक्रियामा पोषणका सवालहरूको मुलप्रवाहीकरण गर्ने। - पोषण संवेदनशील सेवाहरूको पहुँच र उपभोग बढाई स्वस्थ बानी व्यवहारमा सुधार ल्याउने। - पोषण तथा खाद्य सुरक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू एकिकृत रुपमा कार्यान्वयन गरी महिला बालबालिका तथा किशोरीहरूको - स्वास्थ्य तथा पोषणको अवस्थामा सुधार ल्याउने।
अपेक्षित प्रतिफल: समुदायलाई पोषण संवेदनशील सेवाको पहुँचमा ल्याई सो समुदायको पोषणको अवस्थामा सुधार भएको हुनेछ ।
कार्यान्वयन गर्ने निकाय: छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका र सम्बन्धित वडा कार्यालयहरूसँगको सहकार्यमा बिषयगत शाखा छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका कार्यालय, बझाङ्गा।
सञ्चालन प्रकृया: कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि वडा स्तरिय पोषण तथा खाद्य सुरक्षा निर्देशिका समितिका पदाधिकारीहरूलाई विषयबस्तु विधि र प्रक्रिया समेटिएको म्यानुअल तयार पार्ने ।
बजेट बाडफाँड: क्रियाकलापहरूको लागि आवश्यक बजेटको बिस्तृत विवरण वजेट बाँडफाँडमा उल्लेख गरिएको छ ।
क्रियाकलाप नं. ८: पूर्ण सरसफाई सम्बन्धी अनुगमन चेक लिष्ट फलेक्स प्रिन्ट छपाई तथा घर-घरमा झुण्ड्याई नियमित अनुगमन तथा परामर्श
परिचय: देशमा जसरी खुला दिसामुक्त घोषणा अभियान सञ्चालन गर्दा देश नै सरसफाइमय भएको थियो, अहिले त्यो अवस्था छैन । खुला दिसामुक्त घोषणा भईसकेपछि पूर्ण सरसफाइ सम्बन्धी क्रियाकलाप सञ्चालन गर्नुपर्ने भएपनि अहिले त्यो भईरहेको छैन। जिल्लाका एक दुई वटा गाउँपालिकाको वडा वा टोलमा मात्र पूर्ण सरसफाइ अभियान सीमित भईरहेको छ । एकैपटक पूर्ण सरसफाइको अवस्था हासिल गर्न असम्भव छ। त्यसैले पूर्ण सरसफाइ अभियानलाई दुई चरणमा विभाजन गरी कार्यान्वयन गरिनेछ । पहिलो चरण सफा र स्वच्छ चरण हो भने दोस्रो पूर्ण सरसफाइ उन्मुख चरण हो। यी दुवै चरणका क्रियाकलापहरू सञ्चालन भई आवश्यक सूचकहरू पुरा भएको अवस्थामा उक्त क्षेत्रलाई पूर्ण सरसफाइ उन्मुख क्षेत्र भनिनेछ । पूर्ण सरसफाइ मार्गदर्शन २०७३ अनुसार कुनै पनि क्षेत्रमा पूर्ण सरसफाइका क्रियाकलापहरू संचालन गर्दा सरोकारवालाहरूको बीचमा छलफल र स्थानीय आवश्यकतामा आधारित खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताका क्रियाकलापहरू समावेश गरी आ आफ्नो क्षेत्रको खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता योजना (WASH Plan) तर्जुमा गरिने छ । कुनै पनि क्षेत्रमा WASH Plan को एउटा मुख्य अंगका रुपमा पूर्ण सरसफाइ कार्यक्रम हुनेछ । तर WASH Plan ले उक्त कार्यक्रमका अतिरिक्त खानेपानी र स्वच्छताका व्यापक क्रियाकलापहरू पनि समेट्नेछ । पूर्ण सरसफाइ कार्यक्रम संचालन गर्नु अघि नै उक्त क्षेत्रमा आधारभूत स्तरको खानेपानीको पहुँच भएको हुनु पर्नेछ । यसरी तयार गरिने WASH Plan को एउटा मुख्य उद्देश्य सम्बन्धित क्षेत्रलाई एउटा निश्चित समय सीमाभित्र पूर्ण सरसफाइ उन्मुख क्षेत्रको रुपमा स्थापित गर्ने हुनेछ । सुनौला हजार दिनको घरपरिवारमा नियमित रुपमा स्वच्छ र सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी जनचेतना जोगाई पानी जन्य रोगहरूबाट बचाई पोषणको अवस्था सुधार गर्न जरूरी छ। नियमित रुपमा प्रयोग हुदै आईरहेको खानेपानी सुरक्षित भए नभएको एकिन गरी पानी शुद्धिकरण बिधीहरूबारे समुदायलाई प्रचार प्रसारको माध्यमबाट जनचेतना अभिवृद्धि तथा जानकारी गराई व्यक्तिगत सरसफाई चर्पेको प्रयोग भई व्यवहार परिवर्तन गर्ने उद्देश्यले यो क्रियाकलाप सञ्चालन गरिएको हो ।

उद्देश्यः

- सुरक्षित खानेपानी सरसफाई र स्वच्छताबारे फलेक्स प्रिन्ट मार्फत जानकारी उपलब्ध गराउन सहयोग पुग्नेछ।
- सुरक्षित खानेपानीको प्रयोगले पानी जन्यरोगहरुको दरमा कमी आउने छ।
- समुदायले सफा र सुरक्षित खानेपानी प्रयोग गरेको हुने छ।
- पोषण संगै सरसफाई प्रबर्धन भएको हुनेछ।

अपेक्षित प्रतिफलः

- मावन मलमुत्रको सुरक्षित बिर्सजनका लागि सेवा र सुबिधाहरुको ब्यवस्थापन भएको हुनेछ।
- आफु र वरिपरीको वातावरण सफा भई रोगको बिस्तार राकिएको हुनेछ।
- सुनौला हजार दिनको घरपरिवारमा दैनिकरूपमा पोषणको अवस्था सुधार ल्याउन र समुदायमा पोषण संबेदनशिल
- अभियान तथा क्रियाकलापहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयन मार्फत समुदायलाई पोषण संबेदनशिल सेवाको पहुचमा ल्याई सो समुदायको पोषणको अवस्थामा सुधार भएको हुनेछ।

कार्यान्वयन गर्ने निकायः छबिसपाथिभेरा गाउपालिका र सम्बन्धित वडा कार्यालयहरुसँगको सहकार्यमा खानेपानी तथा सरसफाई शाखा छबिसपाथिभेरा गाउपालिका कार्यालय, बझाङ्गा

सञ्चालन प्रकृयाः

कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि सम्बन्धीत स्थानीय तहको खानेपानी तथा सरसफाई शाखा प्रमुखको नेतृत्वमा स्थलगत अनुगमन गर्ने विषयबस्तु विधि र प्रक्रिया समेटिएको चेक लिष्ट म्यानुअल तयार पार्ने।

बहुक्षेत्रीय पोषण योजना कार्यान्वयन हुने वार्डका सुनौला हजार दिनको घरपरिवारको तथ्यांक स्वास्थ्य शाखाको सहयोगमा संकलन गर्ने र पठाउने।

बजेट बाडफाँडः

क्रियाकलापहरुको लागि आवश्यक बजेटको बिस्तृत विवरण वजेट बाँडफाँडमा उल्लेख गरिएको छ।

क्रियाकलाप नं.९: आमा समूहका सदस्यहरुलाई चाड्, जुठ्यान निर्माण सहयोग

परिचयः

पूर्ण सरसफाइको राष्ट्रिय अभियान सफल बनाउन नागरिकस्तरबाट गाउँ टोलमा सक्रियता बढाई घरघरमा सफा शौचालय, छुट्टै हात धुने स्थान, धाराको वरिपरी प्लेट फर्म बनाइ फोहर पानी बग्ने ठाउँ, भाडा धुने जुठेलो सुक्काउन च्याङ बनाउन आवश्यक छ। पशुपक्षीको गोठ घरदेखि छुट्टै बनाएको, कुहिने र नकुहिने वस्तुलाई अलग-अलग वर्गीकरण गरेर डस्टबिनमा व्यवस्थापन गर्ने लगायतका पाँच प्लस एक सूचक तयार गरे गाउँलाई सफा तथा सुन्दर बनाउन स्थानीयवासी एकजुट हुनु पर्दछ।

दिगो विकास लक्ष्यको आधारमा नेपाल सरकारले सन् २०३० सम्ममा नेपाललाई पूर्ण सरसफाइयुक्त देश बनाउने अभियानलाई सफल बनाउन यस गाउँपालिकाका नागरिक, स्थानीय सरकार, सङ्घसंस्थाले सक्रियता देखाउन आवश्यक छ।

सरसफाइ नभएकै कारण विगतमा विभिन्न रोग लाग्ने गरेकामा हिजोआज सरसफाइमा ध्यान दिन थालेपछि फोहरबाट लाग्ने रोगमा कमी आई रहेको छ। फोहर पानीबाट लाग्ने झाडापांखाला लगायतका रोग गाउँमा देखिएको छैन। पूरै गाउँका बासिन्दाको स्वास्थ्य अवस्था सुधारोन्मुख भएको भएता पनि पूर्ण सरसफाइको राष्ट्रिय अभियान सफल बनाउन नागरिक सरसफाइ अभियानमा लाग्नका लागि यो क्रियाकलाप संचालनमा ल्याएको छ।

उद्देश्यः

- जुठेलो निर्माण तथा ब्यबस्थापन गर्ने।
- सरसफाईका माध्यमबाट वातावरण स्वच्छ राखे।
- कूपोषित हुने सम्भावना न्यून गर्ने।
- आर्थिक व्यय, मानसिक र पारिवारिक क्षति, न्यून गर्ने।

अपेक्षित प्रतिफलः

- संक्रामक रोगबाट बच्न सकिने।
- जलवायु परिवर्तन न्यून गर्न सहयोग पुगेको हुने।
- पूर्ण सरसफाई अभियान सुरु गर्ने लक्ष्य हासिल भएको हुनेछ।

- साँस्कृतिक तथा व्यवहारीक परिवर्तन आएको हुनेछ।
- वातावरणीय सेवाको पहुँचमा ल्याई सो समुदायको पोषणको अवस्थामा सुधार भएको हुनेछ।

कार्यान्वयन गर्ने निकाय: छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका र सम्बन्धित वडा कार्यालयहरूसँगको सहकार्यमा खानेपानी तथा सरसफाई शाखा छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका कार्यालय, बझाङ्ग।

सञ्चालन प्रकृया: कार्यक्रम सञ्चालन गर्नेको लागि सम्बन्धित स्थानीय तहको खानेपानी तथा सरसफाई शाखा प्रमुखको नेतृत्वमा आमा समुहमा जनचेतना अभिवृद्धि गरी प्रक्रिया अनुसार सामग्री खरिद गरी बितरण गर्ने। बहुक्षेत्रीय पोषण योजना कार्यान्वयन हुने वार्डका आमा समुहहरूको घरपरिवारको तथ्यांक स्वास्थ्य शाखाको सहयोगमा संकलन गर्ने र पठाउने।

बजेट बाडफाँड: क्रियाकलापहरूको लागि आवश्यक बजेटको बिस्तृत विवरण बजेट बाँडफाँडमा उल्लेख गरिएको छ।

कार्यान्वयन गर्ने निकाय: स्थानीय तहको खानेपानी तथा सरसफाई शाखाले यस कार्यक्रम सँग सम्बन्धित सबै क्रियाकलापहरूको अभिलेख राख्नु पर्नेछ र यस कार्यक्रमसँग सम्बन्धी प्रतिवेदन गाउँपालिकामा पठाउनु पर्नेछ।

क्रियाकलाप नं.१०: आइरन फोलिक एसिड चक्की सम्बन्धित विद्यालय स्तरिय कार्यक्रम

परिचय:

विश्व स्वास्थ्य सङ्गठनले १० देखि १९ वर्षको उमेरलाई किशोरावस्था मानेको हुँदा यो समयमा शारीरिक वृद्धि विकासको दर उच्च हुने भएकाले पोषणलाई महत्व दिनुपर्ने आवश्यकता पर्दछ। मानव शरीरमा हुने राता रक्तकोषिका (आरबिसी) को विभिन्न तन्तुहरूसम्म अक्सिजन पुर्याउने क्षमतामा कमी आउनुलाई रक्तअल्पता भनिन्छ। आइरन तथा पोषिलो खाना कम खानु, जुकाको संक्रमण तथा अन्य रोगहरू र किशोरावस्थामा गर्भवती हुने कारणले रक्तअल्पता हुन्छ। रक्तअल्पता हुनबाट बच्नका लागि हरियो सागपातका साथै भिटामिन-सीयुक्त खानेकुरा, फलफुल तथा पशुजन्य उत्पादनको उपभोगमा जोड दिनुपर्ने हुन्छ। हामीले दैनिक खाने खानामा पनि सन्तुलित भोजन तथा विविधिकरण गर्नुपर्ने आवश्यक हुन्छ।

विद्यालय जाने किशोरीहरूलाई विद्यालयमा, विद्यालयभन्दा बाहिर रहेका किशोरीहरूलाई महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविका र स्वास्थ्य चौकी मार्फत आइरन चक्की बितरण गरिदै आएको छ। किशोरीहरूमा हुने रक्त अल्पताको रोकथाम गर्ने उद्देश्य सहित एक आर्थिक वर्षको पहिलो चरणान्तर्गत साउन-भदौ र असोज तथा माघ-फागुन र चैत गरी दुई चरणको ६ महिनाको अवधिमा २६ हप्तासम्म आइरन चक्की खुवाउनु पर्दछ। त्यसैले विद्यालय जाने किशोरीहरूलाई विद्यालयस्तरमा सचेतनाका कार्यक्रम संचालन गरी जिम्मेवारी बोध गराई किशोरीहरूको पोषण स्थितीमा सुधार ल्याउन यो क्रियाकलाप कार्यान्वयन गरिने छ। यो क्रियाकलाप गाउँ पालिकाको तोकिएका विद्यालयमा चालु आ. व. २०८०/८१ मा संचालन हुनेछ।

उद्देश्य:

- किशोरीहरूलाई आइरन चक्की खुवाउने कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याउने।
- किशोरीहरूमा हुने रक्त अल्पताको रोकथाम गर्ने।

अपेक्षित प्रतिफल:

- किशोरीहरूले मुलुकको संविधानले परिलक्षित गरे अनुसारको भूमिका र जिम्मेवारी बहन गर्ने छन।

सञ्चालन प्रकृया: कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि सम्बन्धीत स्थानीय तहको स्वास्थ्य शाखा प्रमुखको नेतृत्वमा स्थलगत अनुगमन गर्ने विषयबस्तु विधि र प्रक्रिया समेटिएको चेक लिष्ट म्यानुअल तयार पार्ने।

बहुक्षेत्रीय पोषण योजना कार्यान्वयन हुने बिद्यालयमा रहेका किशोरीहरूको तथ्यांक संकलन गर्ने।

बजेट बाडफाँड: क्रियाकलापहरूको लागि आवश्यक बजेटको बिस्तृत विवरण वजेट बाँडफाँडमा उल्लेख गरिएको छ।

क्रियाकलाप नं.११: बालविवाह न्यूनिकरण सम्बन्धी जनचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने**परिचय:**

कानूनमा 'बिहेवारी बीसवर्ष पारी' भन्ने गरिए पनि व्यवहारमा भने यो पूर्णरूपमा कार्यान्वयन हुन सकेको छैन। हाम्रो देशमा महिला वा पुरुष दुवैले २० वर्ष पूरा नगरी गर्ने विवाह बालविवाह हो। यो गैर कानुनी विवाह हो। यसलाई समाजबाट जरादेखि नै हटाउन सकिएको छैन। यो सदियौंदेखिको सामाजिक मानसिकता र त्यसको अभ्यासको निरन्तरता नै छ। त्यसैले यस कार्यक्रम संचालनबाट किशोर किशोरीहरूलाई बालबिबाह सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने मुख्य उद्देश्य रहेको छ।

उद्देश्य:

- मुलुकको संविधानले परिलक्षित गरे अनुसारको भूमिका र जिम्मेवारी बहन गराउने।
- स्थानीय सरकार नागरिकको सबैभन्दा नजिकको सरकार हो भन्ने कुराको भान गराउने।
- नागरिकको हित अभिवृद्धि गर्दै जाने, ज्ञान सीप र क्षमतायुक्त तथा मूल्य मान्यतायुक्त जनशक्तिको निर्माण गर्ने,
- आफ्नो क्षेत्रको सामाजिक परिवर्तन र विकास गरी नैतिक आचरणयुक्त सभ्य, सुसंस्कृत समाजको निर्माण गर्ने,
- समाजमा थिति बसाल्ने, नियम कानूनको परिपालना गर्ने गराउने तथा सोको लागि सहजीकरण गर्ने जिम्मेवारी बाउने।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १२ ग मा (३२) बालविवाह, बहुविवाह, लैङ्गिक हिंसा, छुवाछूत, दहेज तथा दाइजो, हलिया प्रथा, छाउपडी, कमलरी प्रथा, बालश्रम, मानव बेचबिखन जस्ता सामाजिक कुरीति र अन्धविश्वासको अन्त्य गराउने।
- बालविवाह नियन्त्रण गर्ने कार्यमा स्थानीय सरकारको प्रत्यक्ष भूमिका रहने हुदाँ बालविवाहमुक्त समाज निर्माणका लागि बालविवाह अन्त्यका लागि राष्ट्रिय रणनीति, २०७२ लाई आधार लिई स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रमा विद्यमान सामाजिक कुरीति, कुसंस्कार, प्रथा परम्परा, अन्धविश्वास पछोटेपनको पहिचान गरी तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने।
- बालविवाहको कारण पत्ता लगाई रोकथामका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।

अपेक्षित प्रतिफल: किशोर किशोरीहरूले मुलुकको संविधानले परिलक्षित गरे अनुसारको भूमिका र जिम्मेवारी बहन गर्ने छन। स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १२ ग मा (३२) बालविवाह, बहुविवाह, लैङ्गिक हिंसा, छुवाछूत, दहेज तथा दाइजो, हलिया प्रथा, छाउपडी, कमलरी प्रथा, बालश्रम, मानव बेचबिखन जस्ता सामाजिक कुरीति र अन्धविश्वासको अन्त्य हुनेछ।

कार्यान्वयन गर्ने निकाय: छविसपाथिभेरा गाउँपालिका र सम्बन्धित वडा कार्यालयहरूको सहकार्यमा महिला तथा बालबालिका शाखा छविसपाथिभेरा गाउँपालिका कार्यालय, बझाङ्गा।

सञ्चालन प्रकृया: कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि सम्बन्धीत स्थानीय तहको महिला तथा बालबालिका शाखा प्रमुखको नेतृत्वमा स्थलगत अनुगमन गर्ने विषयबस्तु विधि र प्रक्रिया समेटिएको चेक लिष्ट म्यानुअल तयार पार्ने। बहुक्षेत्रीय पोषण योजना कार्यान्वयन हुने वार्डका सुनौला हजार दिनको घरपरिवारको तथ्यांक संकलन गर्ने।

बजेट बाडफाँड: क्रियाकलापहरूको लागि आवश्यक बजेटको बिस्तृत विवरण वजेट बाँडफाँडमा उल्लेख गरिएको छ।

क्रियाकलाप नं.१२: कृषक समूह गठन र घरायसी खाद्यान्न उत्पादन सम्बन्धी १ दिने तालिम र पोषिलो तरकारीको बीउ वितरण

परिचय:

बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम महिला, बालबालिका र किशोरीहरूको पोषण अवस्था सुधारका लागि सञ्चालित एउटा महत्वपूर्ण कार्यक्रम हो। यस कार्यक्रम अन्तर्गत सुनीलो हजार दिनका महिला बालबालिका र किशोरीहरूको पोषणको सुधारको लागि विभिन्न क्षेत्रगत क्रियाकलापहरूको कार्यान्वयन गरिन्छ। स्थानीय तहका विभिन्न शाखाहरू मार्फत समुदायमा रहेको कुपोषणको व्यवस्थापन गरी पोषण अवस्थामा सुधार ल्याउन सकिन्छ भन्ने मान्यताले पोषण सम्बन्धी अभियान सञ्चालन गर्न जरूरी छ। सिमित श्रोत साधन र बजेटको संकुचनका कारण समुदायमा रहेका सुनीला हजार दिनका सबै घरपरिवारहरूलाई सेवा प्रवाह र अनुदान प्रदान गर्न नसकिने भएको हुदाँ पिछडिएको क्षेत्र बर्ग र समुदाय छनौट गरी सो समुदायमा रहेका सुनीलो हजार दिनका विपन्न आमा तथा किशोरीहरूको समूह गठन गरी पोषण सम्बन्धी गतिविधि सञ्चालन गर्नु नै यो क्रियाकलापको मुख्य उद्देश्य हो। यो क्रियाकलाप छविसपाथिभेरा गाउँपालिकाको तोकिएका वडाहरूमा चालु आ. व.२०८२।८३मा संचालन हुनेछ।

उद्देश्य:

- सुनीलो हजार दिनका विपन्न आमा तथा किशोरीको समूह गठन क्रियाकलापको मुख्य उद्देश्यहरू निम्न रहेका छन्।
- छनौट भएका वडा तथा बस्तीहरूमा सुनीलो हजार दिनका विपन्न आमा तथा किशोरीको समूह गठन गर्ने।
- सो समूह मार्फत पोषण मैत्री टोल तथा वडा घोषणा अभियान सञ्चालन गर्ने।
- कुपोषण व्यवस्थापनमा संलग्न व्यक्ति, परिवार, समुदाय र सरोकारवालाहरूको पोषण सम्बन्धी ज्ञान तथा सीप अभिवृद्धि गरी क्षमता विकास गर्ने।
- विपन्न आमा तथा किशोरीको समूह गठन गरी तरकारीको बिउ वितरण गर्ने।

अपेक्षित प्रतिफल: कृषि जैविक विविधताको संरक्षण, सबैद्धन र सदुपयोग, जलवायु परिवर्तन अनुकूलन प्रविधिको विकास र विस्तार गरी खाद्य वस्तुको उपलब्धता उपयोगमा स्थिरता र प्रवर्द्धन कायम गरी खाद्य तथा पोषण सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने, रैथाने खाद्यवालीको संरक्षण र प्रचारप्रसार गर्दै समुदायको पोषण अवस्था सुधारका लागि खानपानको बानी व्यवहारमा सुधार ल्याउने, खाद्य तथा पोषण स्थिति एवं खाद्यवस्तुको गुणस्तर र स्वच्छता सुनिश्चित गर्न नियमन प्रणाली विकास तथा संस्थागत हुने।

कार्यान्वयन गर्ने निकाय:

छविसपाथिभेरा गाउँपालिका र सम्बन्धित वडा कार्यालयहरूसँगको सहकार्यमा कृषि विकास शाखा छविसपाथिभेरा गाउँपालिका कार्यालय, बझाङ्गा।

सञ्चालन प्रकृया:

कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि सम्बन्धीत स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा प्रमुखको नेतृत्वमा स्थलगत तालिममा समाबेस गर्ने विषयबस्तु विधि र प्रक्रिया समेटिएको तालिम म्यानुअल तयार पार्ने र तालीम संचालन गर्ने।

बहुक्षेत्रीय पोषण योजना कार्यान्वयन हुने वार्डका सुनीला हजार दिनको घरपरिवारको तथ्यांक संकलन गर्ने।
पोषिलो तरकारीको बिउ खरिद तथा बितरण गर्ने।

बजेट बाडफाँड:

क्रियाकलापहरूको लागि आवश्यक बजेटको विस्तृत विवरण बजेट बाँडफाँडमा उल्लेख गरिएको छ।

क्रियाकलाप नं.१३: १००० दिनका घरपरिवारलाई कुखुराको चल्ला तथा खोर सहयोग (५ वटाको दरले)

परिचय:

आमा गर्भवती भएको दिनदेखि बच्चाको उमेर २ वर्षको हुँदा सम्मको उमेरलाई सुनौलो १००० दिन भनिन्छ। गर्भको अवधि २७० दिन र जन्मपश्चात् २ वर्षको उमेर ७३० दिन गरी जम्मा १००० दिनलाई सुनौलो १००० दिन भनिन्छ। बच्चाको मानसिक विकास २ वर्षको उमेरसम्म ८० प्रतिशतले विकास हुने हुँदा गर्भ रहेदेखि बच्चाको उमेर २ वर्षभित्र आमा र बच्चा दुवैलाई अत्यन्तै स्याहार गर्नुपर्ने हुन्छ। जसमा गर्भमा ५० प्रतिशतले र जन्मपश्चात् २ वर्षभित्र ३० प्रतिशत गरि २ वर्षभित्र ८० प्रतिशतले बच्चाको मानसिक विकास हुन्छ। त्यसै कारणले यो समय अवधिमा आमाहरूको खानपानसम्बन्धी ध्यान दिनुपर्दछ। यस बेलामा हरेक बार खाना ४ भन्ने नारालाई आत्मसाथ गर्दै आमाको खानपानमा विशेष जोड दिनु पर्छ। त्यसैले सुनौलो १००० दिनका आमाहरूलाई सिमित श्रोत साधन र बजेटको संकुचनका कारण समुदायमा रहेका सुनौला हजार दिनका सबै घरपरिवारहरूलाई सेवा प्रवाह र अनुदान प्रदान गर्न नसकिने भएको हुदाँ पिछडिएको क्षेत्र बर्ग र समुदाय छनौट गरी सो समुदायमा रहेका सुनौलो हजार दिनका विपन्न आमा तथा किशोरीहरूको समुह गठन कुखुरा पालन सम्बन्धी गतिविधि सञ्चालन गर्ने नै यो क्रियाकलापको मुख्य उद्देश्य हो। यो क्रियाकलाप छबिसपाथिभेरा गाउँपालिकाको तोकिएका वडाहरूमा चालु आ. व. २०८२।०८३ मा सञ्चालन हुनेछ।

उद्देश्य:

- सुनौला १००० दिनका आमाहरूको पोषणमा सुधार ल्याउने।
- ग्रामिण कुखुराको बिकास र बिस्तार गर्ने।
- सुनौला १००० दिनका आमाहरूलाई कुखुराको अण्डा उत्पादनमा पहुँच पुर्याउने।
- जीविकोपार्जन र पोषणमा सुधार ल्याउने।
- कुखुरा बितरण गर्ने।
- कुखुराको खोर निर्माण हुने।
- छनौट भएका वडा तथा बस्तीहरूमा सुनौलो हजार दिनका विपन्न आमा तथा किशोरीको समुह गठन गर्ने।
- सो समुह मार्फत पोषण मैत्री टोल तथा वडा घोषणा अभियान सञ्चालन गर्ने।
- कुपोषण व्यवस्थापनमा संलग्न व्यक्ति, परिवार, समुदाय र सरोकारवालाहरूको पोषण सम्बन्धी ज्ञान तथा सीप अभिवृद्धि गरी
- क्षमता विकास गर्ने।

अपेक्षित प्रतिफल: कृषि जैविक विविधताको संरक्षण, सबद्धन र सदुपयोग, जलवायु परिवर्तन अनुकूलन प्रविधिको विकास र विस्तार गरी खाद्य वस्तुको उपलब्धता उपयोगमा स्थिरता र प्रबद्धन कायम गरी खाद्य तथा पोषण सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने, पशुपन्छीको संरक्षण र प्रचारप्रसार गर्दै समुदायको पोषण अवस्था सुधारका लागि खानपानको बानी ब्यवहारमा सुधार ल्याउने, खाद्य तथा पोषण स्थिति एवं खाद्यवस्तुको गुणस्तर र स्वच्छता सुनिश्चित गर्न नियमन प्रणाली विकास तथा संस्थागत हुने।

सञ्चालन प्रकृया: कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि सम्बन्धीत स्थानीय तहको पशु सेवा शाखा प्रमुखको नेतृत्वमा स्थलगत तालिममा समाबेस गर्ने विषयवस्तु विधि र प्रक्रिया समेटिएको तालिम म्यानुअल तयार पार्ने र तालीम संचालन गर्ने। बहुक्षेत्रीय पोषण योजना कार्यान्वयन हुने वार्डका सुनौला हजार दिनको घरपरिवारको तथ्यांक संकलन गर्ने।

कुखुराको खोर निर्माण गर्ने।

कुखुरा खरिद तथा बितरण गर्ने।

कार्यान्वयन गर्ने निकाय: छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका र सम्बन्धित वडा कार्यालयहरूसँगको सहकार्यमा पशु सेवा शाखा छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका कार्यालय, बझाङ्गा।

बजेट बाडफाँड: क्रियाकलापहरूको लागि आवश्यक बजेटको बिस्तृत विवरण वजेट बाँडफाँडमा उल्लेख गरिएको छ।

क्रियाकलाप नं. १४ १००० दिनका आमाहरूलाई पोषिलो झोला वितरण

परिचय: जिल्लामा सिमान्तकृत समुदायमा पोषण विशेष सेवा प्रभावको अवस्था सन्तोषजनक छैन। सिमान्तकृत जनजाति र दलित समुदाय पनि छोटो समयको रोजगारको लागि मौसमी बसाई सराई गरी रहने र स्वास्थ्य संस्थाको पहुँचमा नरहने भएकोले यो समुदायमा समेत कुपोषणको दर बढी रहेको छ। यो दुबै समुदायमा स्वास्थ्य तथा सरसफाईको कमी, साक्षरताको कमी, आर्थिक अवस्था कमजोर र सचेतनाको कमी जस्ता समस्या रहेका छन्। यो समुदायलाई नेपाल सरकारबाट प्रदान गरिने स्वास्थ्य सेवाको बारेमा जानकारी नहुने र स्वास्थ्य सम्बन्धी परम्परागत धारणाका कारणले समेत स्वास्थ्य सेवाको पहुँच भन्दा बाहिर रहेका छन्। गर्भवती तथा सुत्केरी आमा र बच्चाको स्वास्थ्यलाई ध्यान दिदै पौष्टिक आहार वितरण सुरु गरिने छ। गर्भवती महिलालाई र सुत्केरीलाई पौष्टिक आहार वितरण गर्नुपर्ने भएको तीन महिना पुरा भई स्वास्थ्य संस्थामा नियमित स्वास्थ्य जाँच गराईरहेका महिला र सुत्केरी भएको ४५ दिन पूरा नभएका आमाहरूलाई पोषिलो खानेकुरा सहितको झोला वितरण गरिनेछ। जसमा पौष्टिक तत्व मिसिएको खिर, दही, हलुवा लगायतका खाना सहितको झोला वितरण गरिने छ। ग्रामीण भेगका धेरै महिलाले गर्भवती भएको बेला र सुत्केरी भएपछि पनि प्रयाप्त पोषण सहितको खानेकुरा खान नपाउँदा बच्चा र आमाको स्वास्थ्यमा असर पर्ने भएकाले पौष्टिक तत्वले भरिपूर्ण आहार निःशुल्क वितरण गरी बच्चा स्वस्थ हुनका लागि आमाको पेटबाटै पोषिलो खानेकुरा खानुपर्ने भएकाले गाउँपालिकाले भावी पुस्ताको स्वास्थ्यको लागि पनि पोषिलो झोला कार्यक्रमलाई व्यापक बनाउने उद्देश्य रहेको छ।

उद्देश्य:

- सिमान्तकृत समुदायका ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरूको कडा शीघ्र कुपोषणको पहिचान, उपचार र व्यवस्थापन गर्ने।
- सिमान्तकृत समुदायलाई पोषण विशेष सेवाको पहुँचमा ल्याउने।
- पोषण विशेष अभियान तथा क्रियाकलापहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरी पोषणको गुणस्तरीयतामा सुधार ल्याउने।
- लोपोन्मुख र पिछिडीएको समुदायको पोषण अवस्थामा सुधार ल्याउने।

अपेक्षित प्रतिफल: समुदायमा पोषण विशेष अभियान तथा क्रियाकलापहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन मार्फत समुदायलाई पोषण विशेष सेवाको पहुँचमा ल्याई सो समुदायको पोषणको अवस्थामा सुधार भएको हुनेछ।

सञ्चालन प्रकृया:

- स्वास्थ्य शाखा प्रमुखको नेतृत्वमा सम्बद्ध क्षेत्रको स्वास्थ्य संस्था प्रमुखहरूको बैठक गरी वडाको समन्वयमा क्रियाकलाप गर्ने।
- समुदायका गर्भवति, सुत्केरी महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका मार्फत विवरण संकलन गर्ने।
- समुदायका गर्भवति सुत्केरीको पोषण अवस्था लेखाजोखा गरी पोषण सामाग्री वितरण गर्ने।
- पोषण सामाग्रीहरूमा दाल, चना, अण्डा, नुन, तेल, तरकारी, फलफूल, साबुन, ब्रस, नडकट, पोष्टिक, पिठो आदिको प्याकेज बनाई वितरण गर्ने।
- पोषण लेखाजोखाको अवसरमा सम्बन्धित समुदायका गर्भवति महिलाहरूको भिडियो एक्सरे मार्फत गर्भजाँच गर्ने र सुत्केरी महिलाहरूलाई पोषण सेवा प्रदान गर्ने। महिला, बालबालिका र किशोरीहरूलाई भिटामिन ए, आईरन जस्ता पोषण सामाग्री उपलब्ध गराउने।
- समुदायका गर्भवति, सुत्केरीलाई सम्बन्धित स्थानीय तह अन्तर्गतको स्वास्थ्य सेवा मार्फत पोषण विशेष सेवामा आवद्धता गर्ने।

कार्यान्वयन गर्ने निकाय:

छबिसपाथिभेरा गाउँपालिकाको समन्वयमा र सम्बन्धित वडा कार्यालयका साथै र स्वास्थ्य संस्थाहरूसँगको सहकार्यमा स्वास्थ्य शाखा छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका कार्यालय, बझाङ्गा।

बजेट बाडफाँड: क्रियाकलापहरूको लागि आवश्यक बजेटको बिस्तृत विवरण बजेट बाँडफाँडमा उल्लेख गरिएको छ।

क्रियाकलाप नं.१५ आमा समूहका सदस्यहरूलाई फोहोर मलाई सहयोग कार्यक्रम

परिचय:

आमा समूह महिलाहरूको एक सामाजिक संठगन हो। यो सङ्गठनले महिला हिंसा, जुवातास, जस्ता सामाजिक समस्या रोक्नका साथै समाज सुधारको कार्यहरू गर्छ। यो सङ्गठनले मादकपदार्थ सेवन गर्नबाट रोक लगाउनका साथै लागूपदार्थ बेच्ने मान्छेबाट जरिवाना पनि लिन्छ। महिलाहरूलाई घरधन्दा र चुलोचौकामा मात्र सीमित नराखी सामाजिक र आर्थिक कार्यमा समेत उनीहरूको पहुँच बिस्तार गर्नु नै यसको प्रमुख उद्देश्य हो। कला संस्कृतिको संरक्षण र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण तथा सम्बर्द्धनमा समेत आमा समूहहरूको उल्लेखनीय योगदान छ। यति मात्र होइन यसले महिलालाई घरेलु हिंसाबाट सशक्त बनाउँछ। त्यसैले सरसफाई मानिस स्वस्थ रहनका लागि व्यक्तिगत तथा वातावरणीय स्वच्छता कायम गर्ने कार्य हो। मानिसले सरसफाइमा ध्यान दिने हो भने ३० देखि ६० प्रतिशत सम्म रोग लाग्नबाट बच्न सकिन्छ। मानवीय व्यवहार परिवर्तन गर्ने उद्देश्यले यो क्रियाकलाप सञ्चालन गरिएको हो।

उद्देश्य:

- अव्यवस्थित फोहोरको व्यवस्थापन गर्ने।
- सरसफाईका माध्यमबाट वातावरण स्वच्छ राख्ने।
- कूपोषित हुने सम्भावना न्यून गर्ने।
- आर्थिक व्यय, मानसिक र पारिवारिक क्षति, न्यून गर्ने।
- भान्साबाट निस्कने जैविक फोहोरलाई प्राङ्गारिक मल बनाई त्यही मलको प्रयोग गर्ने।

अपेक्षित प्रतिफल:

- संक्रामक रोगबाट बच्न सकिने।
- जलवायु परिवर्तन न्यून गर्न सहयोग पुगेको हुने।
- पूर्ण सरसफाई अभियान सुरु गर्ने लक्ष्य हासिल भएको हुनेछ।
- साँस्कृतिक तथा व्यवहारीक परिवर्तन आएको हुनेछ।
- वातावरणीय सेवाको पहुँचमा ल्याई सो समुदायको पोषणको अवस्थामा सुधार भएको हुनेछ।

कार्यान्वयन गर्ने निकाय: छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका र सम्बन्धित वडा कार्यालयहरूसँगको सहकार्यमा खानेपानी तथा सरसफाई शाखा छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका कार्यालय, बझाङ्गा।

सञ्चालन प्रकृया:

कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि सम्बन्धित स्थानीय तहको खानेपानी तथा सरसफाई शाखा प्रमुखको नेतृत्वमा आमा समूहमा जनचेतना अभिवृद्धि गरी प्रक्रिया अनुसार सामग्री खरिद गरी बितरण गर्ने। बहुक्षेत्रीय पोषण योजना कार्यान्वयन हुने वार्डका आमा समूहहरूको घरपरिवारको तथ्याँक स्वास्थ्य शाखाको सहयोगमा संकलन गर्ने र पठाउने।

बजेट बाडफाँड: क्रियाकलापहरूको लागि आवश्यक बजेटको बिस्तृत विवरण वजेट बाँडफाँडमा उल्लेख गरिएको छ।

कार्यान्वयन गर्ने निकाय: स्थानीय तहको खानेपानी तथा सरसफाई शाखाले यस कार्यक्रम सँग सम्बन्धित सबै क्रियाकलापहरूको अभिलेख राख्नु पर्नेछ र यस कार्यक्रमसँग सम्बन्धी प्रतिवेदन गाउँपालिकामा पठाउनु पर्नेछ।

क्रियाकलाप नं. १६ आमा समूहका सदस्यहरूलाई फिल्टर बितरण कार्यक्रम**परिचय:**

आमा समूहका घरपरिवारलाई स्वच्छ खानेपानी उपलब्ध गराउन फिल्टर वितरण गरी 'मूलबाट ल्याइएको पानी त्यत्तिकै पिउनुभन्दा फिल्टर गरेर पिउँदा बढी फाइदा हुन्छ, त्यसका लागि फिल्टर वितरण भएसँगै आमा समूहका घरघुरीमा सुरक्षित खानेपानीको सुनिश्चितता गर्ने उद्देश्यले यो क्रियाकलाप सञ्चालन गरिएको हो।

उद्देश्य:

- आमा समुहमा अव्यवस्थित खानेपानीको व्यवस्थापन गर्ने।
- आमा समुहमा शुद्ध खानेपानी उपलब्ध गराउने।
- खानेपानीका कारण कूपोषित हुने सम्भावना न्यून गर्ने।

अपेक्षित प्रतिफल:

- संक्रामक रोगबाट बच्न सकिने।
- पूर्ण सरसफाई अभियान सुरु गर्ने लक्ष्य हासिल भएको हुनेछ।
- साँस्कृतिक तथा व्यवहारीक परिवर्तन आएको हुनेछ।

कार्यान्वयन गर्ने निकाय: छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका र सम्बन्धित वडा कार्यालयहरूसँगको सहकार्यमा खानेपानी तथा सरसफाई शाखा छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका कार्यालय, बझाङ्गा।

सञ्चालन प्रकृया: कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि सम्बन्धित स्थानीय तहको खानेपानी तथा सरसफाई शाखा प्रमुखको नेतृत्वमा आमा समुहमा जनचेतना अभिवृद्धि गरी प्रक्रिया अनुसार सामग्री खरिद गरी बितरण गर्ने। बहुक्षेत्रीय पोषण योजना कार्यान्वयन हुने वार्डका आमा समुहहरूको घरपरिवारको तथ्यांक स्वास्थ्य शाखाको सहयोगमा संकलन गर्ने र पठाउने।

बजेट बाडफाँड: क्रियाकलापहरूको लागि आवश्यक बजेटको विस्तृत विवरण वजेट बाँडफाँडमा उल्लेख गरिएको छ।

कार्यान्वयन गर्ने निकाय: स्थानीय तहको खानेपानी तथा सरसफाई शाखाले यस कार्यक्रम सँग सम्बन्धित सबै क्रियाकलापहरूको अभिलेख राख्नु पर्नेछ र यस कार्यक्रमसँग सम्बन्धी प्रतिवेदन गाउँपालिकामा पठाउनु पर्नेछ।

क्रियाकलाप नं. १७ सासु-बुहारी श्रीमान सम्मान कार्यक्रम**परिचय:**

घरेलु हिंसामा सासु र बुहारी बीचको हिंसा भुसको आगोको रुपमा लिन सकिन्छ। सासु र बुहारी बीचको हिंसा मुक्त गर्न शान्तपूर्ण समाजको निर्माण गर्ने घरपरिवारका सासु र बुहारी बीचको सम्बन्ध कायम राख्ने एकआपसमा सुमधुर सम्बन्ध राख्ने गाउँपालिका भित्रका आमा तथा बुहारीहरूलाई सम्मान गर्ने उद्देश्यले यो कार्यक्रम संचालन गरिएको हो।

उद्देश्य:

- घरेलु हिंसालाई न्यूनीकरण गर्ने।
- एकआपसमा सुमधुर सम्बन्ध राखी सभ्य समाजको निर्माण गर्ने।

अपेक्षित प्रतिफल:

- बहुक्षेत्रीय पोषण योजना अन्तर्गत रहेका शिक्षा, खानेपानी तथा सरसफाई, महिला तथा बालबालिका, र कृषि क्षेत्रसँग समन्वय गर्दै पोषणसँग सम्बन्धी कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन गर्न सहयोग पुगेको हुनेछ।
- घरेलु हिंसा न्यूनीकरण भई शान्तिपूर्ण समाज निर्माण भएको हुनेछ।

कार्यान्वयन गर्ने निकाय: छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका र सम्बन्धित वडा कार्यालयहरूसँगको सहकार्यमा महिला तथा बालबालिका शाखा छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका कार्यालय, बझाङ्गा।

सञ्चालन प्रकृया: कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि सम्बन्धित स्थानीय तहको महिला तथा बालबालिका शाखाको नेतृत्वमा जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने।

बजेट बाडफाँड: बहुक्षेत्रीय पोषण योजना कार्यान्वयन हुने वार्डका सासु बुहारीको तथ्यांक संकलन गर्ने। क्रियाकलापहरूको लागि आवश्यक बजेटको विस्तृत विवरण वजेट बाँडफाँडमा उल्लेख गरिएको छ।

क्रियाकलाप नं.१८ सासु बुहारी ससुरा श्रीमान अन्तर्क्रिया कार्यक्रम

परिचय:

'म हिंसा गर्दिन, म हिंसा गर्न दिन्न र म हिंसा सहन्न' भन्ने भावनाको विकास गर्न सकेमा सभ्य समाज निर्माण हुने भएकाले समाज परिवर्तनका लागि घरबाट थालनी गर्नुपर्ने हुन्छ। घरमा भएका सानातिना समस्या घरबाटै समाधान गर्ने, घरबाट सम्भव नभएमा छिमेकीको सहयोगमा र जनप्रतिनिधिको समेत सहयोग लिन सकिने हुन्छ। लैङ्गिक हिंसामा सासु र बुहारी बीचको हिंसा भुसको आगोको रुपमा लिन सकिन्छ। सासु र बुहारी बीचको हिंसा मुक्त गर्न अन्तरक्रिया र सामाजिक चेतना जगाउन लैङ्गिक हिंसा, महिला र समाजको व्यवहार लगायत हिंसालाई न्यूनीकरण गर्न कानूनी व्यवस्था भएता पनि सासु र बुहारीको सम्बन्ध नङ्ग र मासुको जस्तै हुने हुँदा बुहारी एकदिन सासु हुने र सासु पनि बुहारीको अनुभव लिएर आएको हुनाले एकआपसमा सुमधुर सम्बन्ध राख्न सके घरेलु, महिला तथा लैङ्गिक हिंसा न्यूनीकरण अन्त्यका लागि सासु बुहारी सँगसँगै कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने यस क्रियाकलापको प्रमुख लक्ष्य रहेको छ।

उद्देश्य:

- हिंसालाई न्यूनीकरण गर्ने।
- हिंसा भईहालेमा पीडितलाई तत्काल उद्धार सहित कानूनी उपचारका कस्ता प्रक्रिया अवलम्बन गर्न सकिन्छ भन्ने बारे जानकारी गराउने।
- एकआपसमा सुमधुर सम्बन्ध राखी सभ्य समाजको निर्माण गर्ने।

अपेक्षित प्रतिफल: बहुक्षेत्रीय पोषण योजना अन्तर्गत रहेका शिक्षा, खानेपानी तथा सरसफाई, महिला तथा बालबालिका, र कृषि क्षेत्रसँग समन्वय गर्दै पोषणसँग सम्बन्धी कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन गर्न सहयोग पुगेको हुनेछ।
घरेलु हिंसा न्यूनीकरण भई शान्तिपूर्ण समाज निर्माण भएको हुनेछ।

कार्यान्वयन गर्ने निकाय: छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका र सम्बन्धित वडा कार्यालयहरूसँगको सहकार्यमा महिला तथा बालबालिका शाखा छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका कार्यालय, बझाङ्गा।

सञ्चालन प्रकृया:

- कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि सम्बन्धीत स्थानीय तहको महिला तथा बालबालिका शाखाको नेतृत्वमा जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने।
- बहुक्षेत्रीय पोषण योजना कार्यान्वयन हुने वार्डका सासु बुहारीको तथ्यांक संकलन गर्ने।

बजेट बाडफाँड: क्रियाकलापहरूको लागि आवश्यक बजेटको बिस्तृत विवरण बजेट बाँडफाँडमा उल्लेख गरिएको छ।

क्रियाकलाप नं.१९ बालक्लबका सदस्यहरूलाई पोषण तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी तालिम कार्यक्रम

परिचय:

बालबालिकाको जीवनरक्षा, स्वास्थ्य तथा विकासका लागि उपयुक्त पोषण एक दरिलो जग हो। राम्रो पोषण पाएका बालबालिकाहरू राम्ररी सिक्न र हुर्कन सक्छन्, समुदायमा सहभागी हुन र योगदान दिन, तथा रोग, विपत्ति र अन्य विश्वव्यापी संकटहरूसँग लड्न समर्थ हुन्छन्। तर कुपोषणबाट पीडित लाखौं बालबालिकाको लागि वास्तविकता निकै तितो छ। थप लाखौं बालबालिका चरम कुपोषणका कारण पुङ्का हुन जान्छन् जसको उपचार सम्भव छैन। यसले बालबालिकाको शारीरिक र मानसिक विकासलाई वास्तविक रुपमै छोड्न गद्दछ त्यसैले समग्र नेतृत्व, क्षमता विकास र समन्वय गरी बहुक्षेत्रीय पोषण योजना कार्यान्वयनमा ल्याउनु यो क्रियाकलापको मुख्य उद्देश्य हो। यो क्रियाकलाप छबिसपाथिभेरा गाउँपालिकाको तोकिएका बालक्लबमा चालु आ. व.२०८२।०८३ मा सञ्चालन हुनेछ।

उद्देश्य:

- पोषणका कार्यक्रम अन्तर्गत लैंगिक समानता, सामाजिक समावेशिता र विपद् जोखिम व्यवस्थापन कार्यक्रमलाई मुल धारमा ल्याई समग्र नेतृत्व, क्षमता विकास र समन्वय गरी बहुक्षेत्रीय पोषण योजना कार्यान्वयन गर्न तथा उपयुक्त वातावरणको निर्माण गर्नु हो।
- अपेक्षित प्रतिफल: बहुक्षेत्रीय पोषण योजना अन्तर्गत रहेका शिक्षा, खानेपानी तथा सरसफाई, महिला तथा बालबालिका, र कृषि क्षेत्रसँग समन्वय गर्दै पोषणसँग सम्बन्धी कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन गर्न सहयोग पुगेको हुनेछ।

कार्यान्वयन गर्ने निकाय: छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका र सम्बन्धित वडा कार्यालयहरूसँगको सहकार्यमा स्वास्थ्य शाखा छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका कार्यालय, बझाङ्गा।

सञ्चालन प्रकृया: कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि सम्बन्धित स्थानीय तहको स्वास्थ्य शाखा प्रमुखको नेतृत्वमा बालकलवहरूलाई जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने।
बहुक्षेत्रीय पोषण योजना कार्यान्वयन हुने वार्डका बालकलवहरूको तथ्यांक संकलन गर्ने।

बजेट बाडफाँड: क्रियाकलापहरूको लागि आवश्यक बजेटको विस्तृत विवरण बजेट बाँडफाँडमा उल्लेख गरिएको छ।

क्रियाकलाप नं. २० पोषणमैत्री नमूना टोलका वासिन्दाहरूले प्रयोग गर्दै आएको पानीको गुणस्तर जाँच कार्यक्रम

परिचय:

साधारण देखिने तर अत्यन्त महत्वपूर्ण रहेको पानीलाई धेरैलाई चिनाउन पर्दैन। पल-पलमा अति आवश्यक भएको हामी सबैलाई थाहा नै छ। हामीले पानी प्रयोग कसरी गरेका छौं र पानीको कमी हुँदा के असर पर्दछ भन्ने धेरैलाई थाहा नहुन सक्छ। थाहा नभई प्रयोग गरेको पानीबाट करिब ७० प्रतिशत रोग पानीकै कारणबाट हुने गर्दछ। विश्व स्वास्थ्य संगठनको अनुसन्धानबाट समेत पुष्टि गरिसकेको छ। त्यसैले पोषणमैत्री नमूना टोलका वासिन्दाहरूले परम्परागत रूपमा मुहानबाट प्रयोग गर्दै आईरहेको पानी कस्तो छ भन्ने बारेमा पानीको गुणस्तर मापदण्ड अनुसार रहे नरहेको परिक्षणबाट जानकारी प्राप्त गरी नियमित रूपमा प्रयोग हुँदै आईरहेको खानेपानी सुरक्षित भए नभएको एकिन गरी पानी शुद्धिकरण बिधीहरूबारे समितीलाई जानकारी गराई व्यक्तिगत सरसफाई चर्पिको प्रयोग भई व्यवहार परिवर्तन गर्ने उद्देश्यले यो क्रियाकलाप सञ्चालन गरिएको हो।

उद्देश्य:

- पानीको भौतिक, रासायनिक र जैविक गुणस्तर परिक्षण गरी गर्ने।
- गुणस्तर मापदण्ड भित्र रहेको छ छैन भन्ने कुराको एकिन गर्ने।
- शुद्धपानी उपलब्ध गराई पोषणमा सुधार ल्याउने।

अपेक्षित प्रतिफल:

- नमूनाबस्तीका बासीन्दाहरूले उपभोग गर्दै आईरहेको मुहानको पानीमा रहेको भौतिक, रासायनिक र जैविक गुणस्तर परिक्षण भई नेपाल खानेपानी गुणस्तर मापदण्ड २०६२ अनुसार खान योग्य रहेको नरहेको जानकारी प्राप्त हुने र सोही अनुसार शुद्धिकरणका कार्यक्रम संचालन हुने।

कार्यान्वयन गर्ने निकाय:

छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका र सम्बन्धित वडा कार्यालयहरूसँगको सहकार्यमा खानेपानी तथा सरसफाई शाखा छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका कार्यालय, बझाङ्गा।

सञ्चालन प्रकृया:

बहुक्षेत्रीय पोषण योजना कार्यान्वयन हुने नमुना टोलको खानेपानी मुहानको तथ्यांक संकलन गर्ने ।

कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि सम्बन्धीत स्थानीय तहको खानेपानी तथा सरसफाई शाखा प्रमुखको नेतृत्वमा सम्बन्धित निकाय संग सहकार्य गरी संचालन गर्ने।

बजेट बाडफाँड: क्रियाकलापहरूको लागि आवश्यक बजेटको बिस्तृत विवरण वजेट बाँडफाँडमा उल्लेख गरिएको छ ।

क्रियाकलाप नं.२१ पोषण सम्बन्धी होडिङ्ग बोर्ड स्थापना कार्यक्रम**परिचय:**

छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका र यसका सबै वडा कार्यालयहरू बियषगत शाखाहरू बहुक्षेत्रीय पोषण योजना अन्तर्गत संचालित बिभिन्न कार्यक्रमहरूको परिचय, उद्देश्य, महत्व, स्थान, समयावधिको वारेमा विकास साझेदारहरू र सम्बन्धित सरोकारवालाहरू र सम्बन्धित सबै पक्षहरूलाई र आम नागरिकहरूलाई प्रचार प्रसार र सूचनाको माध्यमबाट पोषणमैत्री स्थानीय शासन अवलम्बन र वडा तथा पालिका घोषणाका प्रक्रिया प्रतिफल र नतिजाहरूको ब्याख्या र बिश्लेषण कार्यक्रमको वारेमा जानकारी गराउने उद्देश्यले यो क्रियाकलाप संचालन गरिएको हो।

उद्देश्य:

- जनचेतना अभिवृद्धि गरी ब्यक्तिको स्वभावमा परिवर्तन ल्याउने।
- प्रचार प्रसारको माध्यमबाट संचेतना फैलाउने।
- आर्थिक पार्दसिता कायम राख्नु।
- कार्य कुसलता र मापदण्डको वारेमा जानकारी दिने।

अपेक्षित प्रतिफल:

- पोषणमैत्री स्थानीय तह घोषणा भएको हुनेछ।
- भौतिक पूर्वाधार, शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पर्यटनको क्षेत्रमा विकास भएको हुनेछ।
- दिगो विकास र समृद्धिको खाका तयार भएको हुनेछ।

कार्यान्वयन गर्ने निकाय: गाउँपालिकाको समन्वयमा सम्बन्धित वडा कार्यालय र सबै शाखाहरूको सहभागिता र समन्वयमा यो क्रियाकलाप कार्यान्वयन हुनेछ ।

सञ्चालन प्रकृया:

- हाल सम्म प्राप्त सूचकहरूको समिक्षा गरी बिश्लेषण गर्ने ।
- प्राप्त गर्न नसकेका सूचकहरूको प्राप्तीको लागी कार्य योजना बनाई चेकलिष्ट तयार गर्ने ।
- कार्यक्रम स्थल, सार्वजनिक स्थल, सडक छेउछाउ, नमुना टोल आदीमा होडिङ्ग बोर्ड टाँस गर्ने।

बजेट बाडफाँड: क्रियाकलापहरूको लागि आवश्यक बजेटको बिस्तृत विवरण वजेट बाँडफाँडमा उल्लेख गरिएको छ ।

क्रियाकलाप नं.२२ पोषण नमुना टोल समिति गठन तथा चौमासिक बैठक आमा समुह समेतको बैठक कार्यक्रम

परिचय:

विश्व स्वास्थ्य संगठनले तयार गरेको ७६ मापदण्ड तथा सूचक पूरा गरेमा उक्त टोललाई पोषणमैत्री नमूना टोल सुनिश्चित र दिगोपना घोषणा गर्दै जाने उद्देश्यका साथ यस गाउँपालिकालाई पोषणमैत्री घोषणा गर्न बालबालिकालाई अनिवार्य विद्यालय पठाएर गुणस्तरीय शिक्षा दिएको हुनुपर्ने, प्रत्येक वडामा स्वास्थ्य चौकीमा निःशुल्क र गुणस्तरीय उपचार र पोषण सेवा सुनिश्चित हुनुपर्ने, गर्भवती, सुत्केरी महिला र बालबालिकालाई पोषण प्रोत्साहन र पोसिलो खाना उपलब्ध गराउनुपर्ने, दुई वर्षमुनिका बालबालिकाको वृद्धि अनुगमन प्रभावकारी बनाउन बाल पोषण अनुदान वितरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने सूचकहरूमा रहेर काम उद्देश्य रहेको छ।

सुरक्षित खानेपानी र सरसफाई व्यवस्था सुनिश्चित, पूर्ण सरसफाई अभियान, विभिन्न तहका प्रतिबद्धता, कार्य योजना र समन्वय संयन्त्रको सुनिश्चित, सहयोगी निकायबाट प्राप्त हुने सहयोग मूल प्रवाहीकरणमा ल्याएर कार्यान्वयन तथा प्रभावकारी अनुगमन, सबै स्तरमा बहु क्षेत्रीय पोषण योजना तर्जुमा र प्रभावकारी कार्यान्वयन तथा अनुगमन, सुशासन र पारदर्शिताको सुनिश्चितता लगायत सूचक पूरा भएको हुनुपर्ने प्रावधान छ।

त्यसैगरी समाजमा विद्यमान बालविवाह र छुवाछुत तथा जातीय भेदभाव जस्ता गलत संस्कार संस्कृतिको अन्त्य गर्न ठोस नियम र कार्य नीति बनाई कार्यान्वयन गर्ने, स्वस्थ, सफा र पोषणमैत्री घर, गाउँ, टोल र वडा अभियान सञ्चालन गर्दै आउँदो चार वर्षमा गाउँपालिकालाई पोषणमैत्री स्थानीयतह घोषणा गर्ने पोषणमैत्री स्थानीय तह, वडा, टोल भएको अवस्थामा विभिन्न अनुदानका कार्यक्रम संचालन गरिने छन। जस मध्ये यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्र ७ वटा पोषण नमूना टोल समिति गठन गरी नमूना टोल सुनिश्चितता गर्ने कार्य सकिएपछि वडालाई लाई पूर्ण रूपमा पोषणमैत्री वडा घोषणा गरी पालिका घोषणा गर्ने यो क्रियाकलापको प्रमुख उद्देश्य रहेको छ।

उद्देश्य:

- पोषण नमूना टोल समिति गठन गर्ने।
- कार्यक्रमको प्रगती समिक्षा गर्ने।
- कार्यक्रम कार्यान्वयनमा भएका कमिकमजोरी पत्ता लगाई समस्या समाधानका उपायहरू पत्ता लगाउने
- पोषणमैत्री वडा तथा पालिका घोषणाको लागि सहयोग पुग्ने।
- पोषणमैत्री नमूना टोल वडा र स्थानीयतह घोषणा गर्न सहयोग पुग्ने।
- पोषणको क्षेत्रमा संवेदनशील भई कार्य अगाडी बढाउन सहयोग पुग्ने।
- पोषण मैत्री स्थानीय शासनका विधि, प्रक्रिया र सुचकका साथै न्यूनतम लक्ष्यका बारेमा गाउँपाउलीका स्तरीय समिति र
- सरोकारवालालाई जानकारी गराउने।
- पोषण मैत्री स्थानीय शासनका विधि, प्रक्रिया र सुचकका बारेमा सरोकारवालालाई जानकारी गराउने
- पोषणमैत्री वडा घोषणाको लागि प्रतिबद्धता सहित कार्य योजना निर्माण गर्ने।

अपेक्षित प्रतिफल:

- पोषणमैत्री नमूना टोल घोषणा भएको हुनेछ।
- भौतिक पूर्वाधार, शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पर्यटनको क्षेत्रमा विकास भएको हुनेछ।
- दिगो विकास र समृद्धिको खाका तयार भएको हुनेछ।

सञ्चालन प्रक्रिया:

- हाल सम्म प्राप्त सूचकहरूको समिक्षा गरी बिश्लेषण गर्ने।
- प्राप्त गर्न नसकेका सूचकहरूको प्राप्तीको लागी कार्य योजना तयार गर्ने।
- क्रियाकलाप कार्यान्वयनमा भएका समस्या बेलैमा समाधान गर्ने।
- पहिचान गरी समाधानको मार्ग पहिल्याई कार्यान्वयन गर्ने।

कार्यान्वयन गर्ने निकाय: गाउँपालिकाको समन्वयमा सम्बन्धित वडा कार्यालय र सबै शाखाहरूको सहभागिता र समन्वयमा यो क्रियाकलाप कार्यान्वयन हुनेछ
बजेट बाडफाँड: क्रियाकलापहरूको लागि आवश्यक बजेटको बिस्तृत विवरण वजेट बाँडफाँडमा उल्लेख गरिएको छ।

क्रियाकलाप नं.२३ पोषण मैत्री नमूना बस्तिको प्रगती समिक्षा बैठक कार्यक्रम

परिचय:

पोषणमैत्री स्थानीय तह घोषणाका लागि पालिका स्तरिय पोषण तथा खाद्य सुरक्षा निर्देशक समितीले छनोट गरेको टोलमा पोषण मैत्री स्थानिय तह घोषणाका लागि बहुक्षेत्रिय पोषण कार्यक्रम बिस्तार कार्यक्रमका क्रियाकलापहरु संचालन गरिने छन । कार्यक्रम संचालन भएका टोलहरुमा संचालित कार्यक्रमको प्रभाकारिता तथा प्रगतीको बारेमा त्रैमासिक रुपमा समिक्षा गर्न यो कार्यक्रमको जरुरी छ । टोल र वडा तहका सरोकारवालाहरु सबैलाई पोषणमैत्री स्थानीय शासनको अबधारणाका बारेमा जानकारी गराई वडा घोषणाको लागि आवश्यक तयारी गर्न सजिलो होस र चालु आ.ब. भित्र नै वडा घोषणा गर्न सजिलो होस भन्ने उद्देश्यले यो क्रियाकलाप सञ्चालन गरिएको हो।

उद्देश्य:

- कार्यक्रमको प्रगती समिक्षा गर्ने ।
- कार्यक्रम कार्यान्वयनमा भएका कमिकमजोरी पत्ता लगाई समस्या समाधानका उपायहरु पत्ता लगाउने
- पोषणमैत्री वडा तथा पालिका घोषणाको लागि सहयोग पुराउने।

अपेक्षित प्रतिफल:

- पोषण मैत्री वडा घोषणा भएको हुनेछ ।
- सबै बिषयगत क्षेत्र र सरोकारवालाको क्षमतामा बृद्धि भएको हुनेछ।
- संस्थागत विकास भएको हुनेछ।

कार्यान्वयन गर्ने निकाय:

गाउँपालिकाको समन्वयमा सम्बन्धित वडा कार्यालय र सबै शाखाहरूको सहभागिता र समन्वयमा यो क्रियाकलाप कार्यान्वयन हुनेछ

सञ्चालन प्रकृया:

हाल सम्म प्राप्त सूचकहरूको समिक्षा गरी बिश्लेषण गर्ने ।
प्राप्त गर्न नसकेका सूचकहरूको प्राप्तीको लागी कार्य योजना तयार गर्ने।
क्रियाकलाप कार्यान्वयनमा भएका समस्या बेलैमा पहिचान गरी समाधानको मार्ग पहिल्याई कार्यान्वयन गर्ने।

बजेट बाडफाँड: क्रियाकलापहरूको लागि आवश्यक बजेटको बिस्तृत विवरण वजेट बाँडफाँडमा उल्लेख गरिएको छ ।

क्रियाकलाप नं.२४ कार्यक्रम संचालनका लागी परामर्श दाता खर्च

परिचय:

पोषणमैत्री स्थानीय तह घोषणाका लागी बहुक्षेत्रिय पोषण सेवा बिस्तार कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयनका लागी यस कार्यक्रमको बिषय बिज्ञको रुपमा परामर्श सेवामा बिज्ञ नियुक्त गरी कार्यक्रम कार्यान्वयनमा प्रबिधिक सहजिकरणका लागी यो कार्यक्रमको जरुरी छ । सरोकारवाला सबैले पोषणमैत्री स्थानीय शासन महत्व र आवश्यकताका बारेमा थाहा पाएमा मात्र यो अभियानमा सबैको समर्थन हुन्छ र तोकिएको समयमा अभियान पुरा गर्न सकिन्छ। गाउँपालिका र वडा तहका सरोकारवालाहरु सबैलाई पोषणमैत्री स्थानीय शासनको अबधारणाका बारेमा जानकारी गराई वडा घोषणाको लागि आवश्यक तयारी गर्न सजिलो होस र चालु आ.ब. मा नै वडा घोषणा गर्न प्राबिधिक सहजिकरणका लागी सजिलो होस भन्ने उद्देश्यले यो क्रियाकलाप सञ्चालन राखिएको हो ।

उद्देश्य:

पोषण मैत्री स्थानीय तह घोषणाका लागी बहुक्षेत्रिय पोषण सेवा बिस्तार कार्यक्रमलाई प्रभाकारी रुपमा संचालन गर्ने ।
स्थानीय शासनका बिधि, प्रक्रिया र सुचकका साथै न्यूनतम लक्ष्यका बारेमा गाउँ टोल स्तरीय समिति र सरोकारवालालाई जानकारी गराउने ।
पोषणमैत्री वडा घोषणाको लागि प्रतिबद्धता सहित कार्य योजना निर्माण गर्ने ।

अपेक्षित प्रतिफल: पोषण मैत्री स्थानीय तह घोषणाका लागी आधार तयार भएको हुनेछ ।

कार्यान्वयन गर्ने निकाय: छबिसपाथिभेरा गाउँपालिकाको समन्वयमा यो क्रियाकलाप कार्यान्वयन हुनेछ ।

सञ्चालन प्रकृया: बहुक्षेत्रिय पोषण कार्यक्रममा बिज्ञता हाशिल गरेको दक्ष जनशक्तीको पहिचान गरी परामर्श दाताको रुपमा सम्झौता गर्ने ।

पालिका स्वास्थ्य संस्था तह वडा र टोल स्तरमा हुने कार्यक्रममा सहजिकरणका लागी सहयोग पुग्नेछ ।

बजेट बाडफाँड: क्रियाकलापहरुको लागि आवश्यक बजेटको बिस्तृत विवरण वजेट बाँडफाँडमा उल्लेख गरिएको छ ।

क्रियाकलाप नं.२५ कार्यक्रम अनुगमन तथा मुल्यांकन**परिचय:****अनुगमन**

अनुगमन भन्नाले व्यवस्थापनद्वारा कार्यक्रम कार्यान्वयनको हरेक तहमा गरिने निरन्तर वा आवधिक पुर्निरीक्षण र जाँचबुझको कामलाई जनाउँछ । योजनाबमोजिमको काम गर्न आवश्यक पर्ने लगानी, कार्य तालिकाअनुसारको कार्य र परिलक्षित प्रतिफल हासिल गर्न निमित्त कार्य सञ्चालन भइरहेको छ छैन भन्ने कुरा निश्चित गर्न यस प्रकारको निरीक्षण र जाँचबुझ गरिन्छ ।

अनुगमनसम्बन्धी कार्य परियोजना, आयोजना कार्यक्रम कार्यान्वयनको अवधिमा मात्र गरिन्छ । अनुगमनको उद्देश्य आयोजना व्यवस्थापनको सबै तहमा पुनर्निवेश (फिडब्याक) गराएर दक्ष तथा प्रभावकारी आयोजनाको कार्यसम्पादन हासिल गर्नु हो । यसले व्यवस्थापनलाई योजनाको कार्य सञ्चालनमा सुधार ल्याउन र कुनै कमी र व्यवधान भएमा समयमा नै सुधारात्मक कदम उठाउन सक्षम तुल्याउँछ । यसरी अनुगमन प्रक्रिया व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको एक भाग र एउटा आन्तरिक क्रियाकलाप हुन आउँछ । अनुगमन प्रक्रिया व्यवस्थापन कार्यको एक अभिन्न अंग र उचित व्यवस्थापकीय कार्यको एक भाग पनि हो। यसकारण आयोजना परियोजना कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने उत्तरदायित्व लिएका पदाधिकारीले व्यवस्थापनको श्रृंखलाको प्रत्येक तहमा अनुगमन गर्नुपर्छ ।

मूल्यांकन मूल्यांकन एक अध्ययन तथा अनुसन्धान विधि हो। मूल्यांकन भन्नाले आयोजनाको उद्देश्यको आधारमा आयोजनाका क्रियाकलापको सान्दर्भिकता, दक्षता, प्रभावकारिता र प्रभाव' सुव्यवस्थित र उद्देश्यपूर्ण तरिकाले निर्धारण गर्ने एक प्रक्रिया हो। यो चालू कार्यक्रमलाई सुधार गर्ने र भावी योजना कार्यक्रम र निर्णय विधिमा व्यवस्थापनलाई सहयोग पुर्याउने एउटा संगठनात्मक पद्धति हो। त्यसैले पोषण मैत्री स्थानीय तह घोषणाका लागि बहुक्षेत्रीय पोषण सेवा बिस्तार कार्यक्रमलाई प्रभाकारी बनाउन यो क्रियाकलाप कार्यन्वयनमा ल्याएको हो।
उद्देश्य: • पोषण मैत्री स्थानीय तह घोषणाका लागि बहुक्षेत्रीय पोषण सेवा बिस्तार कार्यक्रमलाई प्रभाकारी रूपमा संचालन गर्ने। • स्थानीय शासनका बिधि, प्रक्रिया र सुचकका साथै न्यूनतम लक्ष्यका बारेमा गाउँ टोल स्तरीय समिति र सरोकारवालालाई जानकारी गराउने। • पोषणमैत्री वडा घोषणाको लागि प्रतिबद्धता सहित कार्य योजना निर्माण गर्ने। • कार्यक्रमको कार्यान्वयन चरणमा यसको निरन्तर सान्दर्भिकता, दक्षता, प्रभावकारिताको साथै वर्तमान तथा सम्भावित भावी उपलब्धि, असर र प्रभावको विश्लेषण गर्ने।
अपेक्षित प्रतिफल: पोषण मैत्री स्थानीय तह घोषणाका लागि आधार तयार भएको हुनेछ।
कार्यान्वयन गर्ने निकाय: छबिसपाथिभेरा गाउँपालिकाको समन्वयमा यो क्रियाकलाप कार्यान्वयन हुनेछ।
सञ्चालन प्रकृया: पोषण कार्यक्रममा बिज्ञता हाशिल गरेको दक्ष जनशक्तीको पहिचान गरी स्थलगत अनुगमन र मुल्यांकन गर्ने।
बजेट बाडफाँड: क्रियाकलापहरूको लागि आवश्यक बजेटको बिस्तृत विवरण वजेट बाँडफाँडमा उल्लेख गरिएको छ।

५. संस्थाबाट प्राप्त प्रस्तावहरू छनौट तथा मूल्याङ्कनका आधारहरू:

५.१ व्यवसाय विकास सेवा प्रदायक संस्थाको अनुभव, क्षमता, जनशक्ति र न्यूनतम योग्यता:

क. संस्थाको अनुभव दर्ता तथा क्षमता: बहुक्षेत्रीय पोषण सेवा बिस्तार कार्यक्रम, महिला, बालबालिका र किशोरीहरूको पोषण अवस्थामा सुधार ल्याउने, सुनौला १००० दिनका आमा तथा बालबालिकाको पोषण स्थितीमा सुधार, मातृ तथा बाल मृत्युदर घटाउने र बालबालिका महिला तथा किशोरीहरूको पोषणको अबस्था सुधारका क्षेत्रमा काम गरेको अनुभव भएको तथा कालीकोट जिल्लामा संस्था दर्ता भई यस छबिसपाथिभेरा गाउँपालिकामा कार्यालय स्थापना गरी कार्य संचालन गरेको संघ संस्थालाई प्राथमिकता दिईने छ।

ख. जनशक्ति

अ. कार्यक्रम संयोजक (पोषण संयोजक) १ जना

१. आवश्यक न्यूनतम शैक्षिक योग्यता: स्नातक वा सो सरह हुने छ। स्नातकोत्तर उपाधी हासिल गरेकोलाई ग्राह्यता दिईनेछ।
२. अनुभव: बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम, महिला, बालबालिका र किशोरीहरूको क्षेत्रमा काम गरेको अनुभव हुनु पर्नेछ।
३. लैङ्गिक तथा सामाजिक समाबेसी: महिला वा आदीवासि जनजाती वा दलित वा मदेशी वा अपाङ्ग वा पिछडिएको क्षेत्रलाई प्राथमिकता दिईनेछ।

आ. सामुदायिक पोषण सहजकर्ता: ३ जना

१. आवश्यक न्यूनतम शैक्षिक योग्यता: एस.एल.सी.वा सो सरह हुने छ।
२. अनुभव: बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम, महिला, बालबालिका र किशोरीहरूको क्षेत्रमा काम गरेको अनुभव हुनु पर्नेछ।
३. लैङ्गिक तथा सामाजिक समाबेसी: महिला वा आदीवासि जनजाती वा दलित वा मदेशी वा अपाङ्ग वा पिछडिएको क्षेत्रलाई प्राथमिकता दिईनेछ।

६. व्यवसाय विकास सेवा प्रदायक संस्थाको संस्थागत योग्यता सम्बन्धी विवरण:

क) संस्था (ईच्छुक सेवा प्रदायक संस्था/गैर सरकारी संस्था/ फर्म) को विधायनमा बहुक्षेत्रीय पोषण सेवा बिस्तार कार्यक्रम, महिला, बालबालिका र किशोरीहरूको पोषण अवस्थामा सुधार ल्याउने, सुनौला १००० दिनका आमा तथा बालबालिकाको पोषण स्थितीमा सुधार, मातृ तथा बाल मृत्युदर घटाउने र बालबालिका महिला तथा किशोरीहरूको पोषणको अवस्था सुधारका क्षेत्रमा काम गर्ने उद्देश्य उल्लेख भएको हुनुपर्ने।

ख) संस्था नविकरण अद्यावधिक भएको हुनुपर्ने।

ग) आ.व. २०८१/०८२ को कर चुक्ता प्रमाण पत्र (कर छुट सुविधा प्राप्त गरेको संस्थाले प्राप्त गरेको संस्थाले कर कार्यालयले आफ्नो वार्षिक कारोबार विवरण पेश गरेको प्रमाण)

घ) कार्यक्षेत्र शर्त TOR मा उल्लेख भए बमोजिम जनशक्ति भएको।

ङ) कालो सूचिमा नपरेको स्वघोषणा पत्र संलग्न रहेको।

च) आ.व. २०८१/०८२ को लेखापरीक्षण भएको।

छ) समाज कल्याण परिषदमा दर्ता भएको।

७. प्रस्तावको ढाँचा

संस्था सम्बन्धी विवरण र प्रस्तावको ढाँचा यसै कार्यादेशको अनुसूची १, २ र ३ मा उल्लेख गरिएको छ।

८. प्रस्ताव पेश गर्ने तरिका:

व्यवसायिक सेवा प्रदायक संस्थाले प्रस्तावलाई खाममा सिलवन्दी गरी खामको बाहिर नाम र ठेगाना स्पष्ट उल्लेख गरी प्रस्ताव आह्वानको सूचना प्रथम पटक प्रकाशित भएको मितिले १५ दिन भित्र कार्यालय समयभित्र कार्यक्षेत्रगत शर्त प्राप्त गर्न सक्नेछ। प्रस्तावकले प्रस्ताव सूचना प्रकाशित भएको मितिले १६ औं दिनको १२ बजेभित्र (प्राविधिक र आर्थिक प्रस्तावना छुट्टाछुट्टै) छबिसपाथिभेरा गाउँपालिकाको कार्यालय, मेहलमुडी कालीकोटमा दर्ता गरि सक्नु पर्नेछ र यसरी दर्ता भएको प्रस्तावहरू १६औं दिनको २ बजे नियमानुसार यसै कार्यालयमा खोल्नेछ। उक्त दिन सार्वजनिक विदा परेमा विदा पछि कार्यालय खुलेको पहिलो दिनमा अन्तिम दिन मानिने छ। तोकिएको अवधिको बीचमा पर्ने सार्वजनिक विदा यस अवधिमा गणना गरिने छैन।

९. प्रस्ताव मूल्याङ्कन गरिने तरिका:

मूल्याङ्कन गर्दा खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ बमोजिम प्राविधिक प्रस्तावको अंक भार ८० र आर्थिक प्रस्तावको न्यूनतम रकम प्रस्ताव गर्ने प्रस्तावकलाई २० अंक प्रदान गरिने छ। प्राविधिक र आर्थिक प्रस्तावको कुल अंकमा सबैभन्दा बढि अंक ल्याउने प्रस्तावलाई छनौट गरिने छ र दोस्रो र तेस्रो स्थान प्राप्त गर्ने प्रस्तावलाई क्रमशः वैकल्पिक सूचीमा राखिने छ।

१०. समयावधि:

यो कार्यक्रम सम्झौता पत्रमा हस्ताक्षर भएको मिति देखि २०८३ साल असार २० गते सम्म मात्र हुनेछ।

११. विविध

प्रचलित कानूनको अधिनमा रहि यसमा उल्लेख भएका कुराहरू यसै बमोजिम र अन्य कुराहरू सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४, बहुक्षेत्रीय पोषण सेवा बिस्तार कार्यक्रम कार्यान्वयन निर्देशिका, पोषणमैत्री स्थानीय शासन वडा तथा पालिका घोषणा कार्यविधि बमोजिम हुनेछ।

अनुसूची २

दफा १२ (१). सँग सम्बन्धित

प्राविधिक प्रस्ताव फाराम

१
परियोजनाको शीर्षक
पोषणमैत्री स्थानीय तह घोषणाका लागि बहुक्षेत्रीय पोषण सेवा बिस्तार कार्यक्रम
२
भूमिका र पुष्ट्याई
२.१ यो परियोजना स्थानीय तहमा किन आवश्यक छ?
२.२ यो परियोजनाका लागि समुदायका मागका आधारहरू के-के हुन सक्छ ?
२.३ परियोजनाको कार्यान्वयनका लागि संस्थाका निर्दिष्ट अनुभवहरू के-के छन् ?

३
यो परियोजना मार्फत तपाईंको संस्थाले के उपलब्धि गर्ने चाहनु हुन्छ ? र कसरी हासिल गर्ने सकिन्छ विस्तृत रूपमा व्याख्या गर्नुहोस्।
४
परियोजनाको अवधि
पोषणमैत्री स्थानीय तह घोषणाका लागि बहुक्षेत्रीय पोषण सेवा बिस्तार कार्यक्रम परियोजनाको सुरु २०८१ साल बैशाख ५ देखि अन्तिम मिति २०८१ साल असार २० गते सम्म
परियोजना अन्तर्गत सम्पन्न गरिने मुख्य क्रियाकलापहरू
५
प्रत्येक उपलब्धिका लागि मुख्य क्रियाकलापहरू
समयसीमा (कहिले सुरु र सम्पन्न गर्ने)
विधिहरू तहहरू (कसरी कार्यान्वयन गर्ने)
सहयोगि संस्थाहरू
६
कार्यान्वयनको अवधारणा
६.१ परियोजनाका उपलब्धि र परिणामलाई कसरी दिगो बनाउन सकिन्छ?
६.२ अशिक्षित महिला तथा विपन्न समुदायमा उद्यमशीलताको विकास कसरी सुनिश्चित गर्नुहुन्छ ?
६.३ कार्यदेशमा उल्लेखित जिम्मेवारी कसरी पूरा गर्नु हुन्छ ?
६.४ विस्तृत कार्ययोजना प्रस्ताव
७
७.१ परियोजनाका गतिविधिहरूको उपलब्धि र परिणामहरूको अभिलेख कसरी राख्नुहुन्छ ?
८
अनुगमन तथा मूल्याङ्कन
८.१ परियोजनाका गतिविधि प्रगतिको सुपरीवेक्षण कसरी गर्नुहुन्छ ?
८.२ प्रत्येक क्रियाकलाप / गतिविधिको कार्य दक्षता मूल्याङ्कन कसरी गर्नुहुन्छ ?

अनुसूची-३
दफा १२ को १ सँग सम्बन्धित
ख. आर्थिक प्रस्ताव

क्रसं	प्रस्तावित क्रियाकलापको नाम	क्रियाकलापको संख्या	महिना दिन	दर रु	कुल बजेट रकम रु	प्रस्तावित बजेट रकम रु अंकमा	प्रस्तावित बजेट रकम रु अक्षरमा
क) क्रियाकलाप तथा बजेट							
१	मेरो बाबालाई चिठी प्रिन्ट तथा दुवानी	३५० वटा	१ पटक	५०	१२५००		
२	हजार दिनका आमाहरूलाई जीवनका लागि महत्वपूर्ण अवसर मनाउने कार्यक्रम	१० वटा	१दिन	५०००	५००००		
३	पोषिलो जाडलो प्रदर्शनी कार्यक्रम	३६ वटा	२ पटक	१००००	३६००००		

४	आमा समूहमा बैठक स्वास्थ्य, घरायसी खाद्यान्न उत्पादन, पूर्ण सरसफाई तथा पोषणको महत्त्व सम्बन्धित छलफल	३६ वटा	१ पटक	५०००	१८००००		
५	आमा समूहमा गुणस्तरीय स्वास्थ्यका लागि आफ्नै पहल	७ वडामा	१ दिन	१००००	७००००		
६	वडा स्तरीय खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता समन्वय समितिका पदाधिकारीलाई पोषण उन्मुख नमूना बस्तिको अवधारणा सम्बन्धी अभिमुखीकरण	१ पटक	७ वडामा	१००००	७००००		
७	वडा स्तरीय पोषण तथा खाद्य सुरक्षा निर्देशक समितिका पदाधिकारीहरूलाई पोषण उन्मुख नमूना बस्तिको अवधारणा सम्बन्धमा अभिमुखीकरण	१ पटक	७ वडामा	१००००	७००००		
८	पूर्ण सरसफाई सम्बन्धी अनुगमन चेक लिष्ट फलेक्स प्रिन्ट छपाई तथा घर-घरमा झुण्ड्याई नियमित अनुगमन तथा परामर्श	१६०० पिस	१ पटक	२००	३२००००		
९	आमा समूहका सदस्यहरूलाई चाड, जुठ्यान निर्माण सहयोग	१ पटक	२५० जना	१०००	२५००००		
१०	आइरन फोलिक एसिड चक्की सम्बन्धित विद्यालय स्तरीय कार्यक्रम	२ पटक	४० वटा	३०००	२४००००		
११	बालविवाह न्यूनिकरण सम्बन्धी जनचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	१ पटक	२४ वटा	५०००	१२००००		

१२	कृषक समूह गठन र घरायसी खाद्यान्न उत्पादन सम्बन्धी १ दिने तालिम र पोषिलो तरकारीको बीउ वितरण	१ पटक	७ वडामा	१००००	७००००		
१३	१०००दिनका घरपरिवारलाई कुखुराको चल्ला तथा खोर सहयोग (५ वटाको दरले)	१ पटक	१५० जना	४०००	६०००००		
१४	१००० दिनका आमाहरुलाई पोषिलो झोला वितरण	१ पटक	१५० जना	१०००	१५००००		
१५	आमा समूहका सदस्यहरुलाई फोहोर मलाई सहयोग	१ पटक	१५० जना	१०००	१५००००		
१६	आमा समूहका सदस्यहरुलाई फिल्टर वितरण	१ पटक	२५० जना	२०००	५०००००		
१७	सासु बुहारी ससुरा श्रीमान सम्मान कार्यक्रम	१ पटक	७ वडा	५०००	३५०००		
१८	सासु बुहारी ससुरा श्रीमान अन्तक्रिया कार्यक्रम	१ पटक	७ वडा	५०००	३५०००		
१९	बालकलबका सदस्यहरुलाई पोषण तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी तालिम	१ पटक	७ वडामा	२००००	१४००००		
२०	पोषणमैत्री नमूना टोलका वासिन्दाहरुले प्रयोग गर्दै आएको पानीको गुणस्तर जाँच	१ पटक	७ वडामा	२००००	१४००००		
२१	पोषण सम्बन्धी होडिङ्ग बोर्ड स्थापना	१ पटक	१ वटा	१००००	१००००		
२२	पोषण नमूना टोल समिति गठन तथा चौमासिक बैठक आमा समूह समेतको बैठक	३ पटक	७ वडामा	१००००	२१००००		

२३	विद्यालयमा बाल बाह न्यूनीकरण तथा हात धुने सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम	१ पटक	७ वटा विद्यालय	५००००	३५००००		
जम्मा (क) रु.					३९४३५००		
ख. कार्यक्रम सञ्चालन तथा व्यवस्थापन							
१	सामुदायिक पोषण सहजकर्ता तलब	३ जना	६ महिना	२००००	३६००००		
२	कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	१० जना	४ पटक	१५०००	६००००		
३	पोषण मैत्री नमूना बस्तिको प्रगती समिक्षा बैठक	२० जना	२ पटक	२००००	४००००		
४	मसलन्द खर्च संस्था परिचालन	१ पटक	६ महिना	१००००	६००००		
५	मसलन्द खर्च कार्यालय व्यवस्थापन	१ पटक	६ महिना	१००००	६००००		
६	सुचना बिज्ञापन	५ पटक	१ पटक	४००००	४००००		
७	खाद्य सुरक्षा निर्देशक समिति र अन्य बैठक	१ पटक	६ महिना	३००००	१८००००		
८	प्रचार प्रसार कार्यक्रम	१ पटक	१ पटक	१०००००	१८००००		
९	विविध	लमसम			१९६५००		
जम्मा (ख) रु.					११७६५००		
ग. ७ वटा टोलमा पोषण मैत्री नमूना टोलमा कार्यक्रम सञ्चालनको लागि कुल जम्मा खर्च							
१	पोषण संयोजक तलब	१ जना	६ महिना	३००००	१८००००		
२	क्रियाकलाप बजेट	७ टोलमा	१ पटक	५६३३५८	३९४३५००		
३	कार्यक्रम सञ्चालन तथा व्यवस्थापन	१ पटक	१ पटक		११७६५००		
जम्मा (ग) रु.					५३०००००		

अनुसूची -३

दफा ७ को १ सँग सम्बन्धित

संघ संस्थाको विवरणका लागी भरिने फारम

१. सामान्य जानकारी

१.१ परियोजनाको शीर्षक	
१.२ परियोजनाको जिल्ला प्रदेश	
१.३ संघ संस्थाको नाम	
१.४ संक्षिप्त नाम कुनै छ भने	
१.५ संघ संस्थाको कानूनस्तर	
१.६ सम्पर्क विवरण जस्तै: सम्पर्क व्यक्ति, ठेगाना, फोन, फ्याक्स, इमेल	
१.७ दर्ता भएको मिति दर्ता, गरिएको कार्यालयको नाम, जस्तै: समाजकल्याण परिषद, जिल्ला प्रशासना कार्यालय, कम्पनि रजिष्टार कार्यालय आदि	
१.८ काम शुरु गरेको मिति	
१.९ दर्ता नवीकरणको अन्तिम मिति	
२.१ विधानमा उल्लेखित संस्थाको प्रमुख उद्देश्यहरु समावेश गर्ने संस्थाको विधानको प्रतिलिपि संलग्न गर्ने,	
२.२ संस्थाको योग्यता (जस्तै: कृषिमा, वनमा, पर्यटन सेवामा आधारित उधमहरुको विकासका क्षेत्रमा)	
२.३ कार्यक्रम व्यवस्थापन निर्देशिका (संस्था छनोट पछि हेरिने)	
२.४ तपाईंको संस्थाले लैङ्गिक र सामाजिक समावेशिकरणका पक्षमा कस्तो ध्यान पुर्याएको छ । जस्तै: कर्मचारी भर्नामा, कर्मचारीको जिम्मेवारिमा, लाभाश वितरण आदि	
२.५ संस्थाको कति जना कर्मचारी वा सदस्यहरुले उधमशिलता/लघु -उधम विकासको माध्यमबाट गरिवी निवारणको लागी तालिम प्राप्त तथा अनुभव हासिल गरेका छ। कति जना कर्मचारीको उधम विकास सहजकर्ता वा अधिकृतको रुपमा काम गरेको अनुभव छ	
२.६ विगतमा संस्थाले उधम विकासको क्षेत्रमा के कति सफलता पाएको छ	
२.७ विगतमा संस्थाले दातृ संस्थाहरु सँग वा साझेदारीमा काम गर्का संस्थाहरु (यदि भएमा) उल्लेख गर्नुहोस ।	

२. संघ / संस्थाको उद्देश्य तथा क्षमता

२. विगत कामको अनुभव

३.२ कामको किसिम	३.३ जिल्ला	३.४ गाँउपालिका/नगरपालिका	३.५ लाभान्वितहरु		३.६ कार्य गरेको अवधि	३.७ कोष परिचालन रुपैयाँमा	३.८ कोषको स्रोत	३.९ परिणाम हासिल
			जम्मा	महिला प्रतिशतमा				

--	--	--	--	--	--	--	--	--

३.१० पहिले काम गरेको दातृ देश वा संस्था र अन्य संस्थाहरुको सिफारिस कम्तिमा ३ वटा समावेश गर्ने।

३.११ संस्थाको छोटकरी प्रतिवेदन तथा प्रगति प्रोफाइल प्रकाशित भएको दस्तावेज कम्तिमा ३ वटा बुझाउनु होला जसले संस्थाको सफलता हासिल गरेको देखिन्छ।

४. सुस्थाको कार्यकारी समितिको संरचना

४.१ व्यक्तिको नाम	४.२ लैङ्गिक	४.३ जात / जनजाति	४.४ बोर्डमा रहेको पद	४.५ शिक्षा / योग्यता	४.६ काम गरेको क्षेत्र र अनुभव गरेको क्षेत्र	४.७ सम्बन्धित जिल्लामा काम गरी अनुधव प्राप्त गरेका वर्षहरु

नोट: प्रतावित परियोजनामा बोर्लका सदस्यहरु कर्मचारी भएर काम गर्न पाउने छैन ।

५. स्स्थामा रहेको मानव स्रोतहरु

५.१ व्यक्तिको नाम	५.२ लैङ्गिक	५.३ जात / जनजाति	५.४ बोर्डमा रहेको पद	५.५ शिक्षा / योग्यता	५.६ काम गरेको क्षेत्र र अनुभव गरेको वर्ष	५.७ जिल्लामा काम गरी अनुभव प्राप्त गरेका वर्षहरु (विशेष जिल्ला पनि)

६. परियोजनाका टोलिको संरचना (यस प्रतावित परियोजना कार्यान्वयनका लागि

६.१ व्यक्तिको नाम	६.२ लैङ्गिक	६.३ जात / जनजाति	६.४ पेशागत अनुशासन	६.५ शिक्षा / योग्यता	५.६ काम गरेका क्षेत्र र अनुभव गरेको वर्ष	५.७ जिल्लामा काम गरी अनुध्व प्राप्त गरेका वर्षहरु (विशेष जिल्ला पनि)

नोट: प्रतावित परियोजनामा बोरोका सदस्यहरु कर्मचारी भएर काम गर्न पाउने छैन ।

७. एकै साथ मिलेर वा साझेदारिमा

७.१ एकै साथ मिलेर वा साझेदारिमा काम गरेका संस्थाहरु	७.२ एकै साथ मिलेर वा साझेदारिमा काम गर्नको उद्देश्य	७.३ एकै साथ मिलेर काम गरेको अवधि	कैफियत

८. वित्तीय तथा अन्य प्रणाली

८.१ बुक किपिङ प्रणाली/वित्तीय/लेखा तथा प्रशासनिक प्रणाली	
८.२ कर छुटको प्रमाण पत्र राख्नु पर्ने यदि संस्था कर छुटको दायरामा पर्दछ ।	
८.३ गत २ बर्षको अडिट प्रतिवेदनको साथ अडिटरले दिएको टिका टिप्पणी समेतको फोटोकपी पेश	
८.४ VAT रजिष्ट्रेसनको प्रमाण पत्र र सूचित नम्बर समावेश	
८.५ व्यक्तिगत प्रशासनिक, वित्तीय निति / निर्देशिका (छनोट पछी प्रमाणीत गरिने छ)	
८.६ ओभरहेडको उपयोग बारे रणनीति / निर्देशिका	

९. यदि संस्था कुनै पनि कानुनी झमेलामा परेको भएमा सत्य तथ्यता सुलाउनु पर्नेछ ।

१०. माथि उल्लेखित सबै जानकारी सत्य छ भनि प्रमाणित गर्दछु ।

सहि:

नाम:

पद:

मिति:

1. Curriculum Vitae

I. General information

Name	
Proposed Position	
Sxe and age	
Caste/ ethnicity	
Address	
Email, Mobile, fax	

II. Educational Qualifications

Degerr	Name of school/ institution	Year of completion
--------	-----------------------------	--------------------

III. Training received

Subject of Training	Name of Institution / Training Organization	Duration of Training

IV. Employment History

Year (From to)	Name of Organization	Position	Key roles and responsibilities (specify districts also)

V. References (at least three)

Date:.....

Signature:.....

पोषणमैत्री स्थानीय तह घोषणाका लागि बहुक्षेत्रीय पोषण सेवा विस्तार कार्यक्रमको लागि निवेदन तथा प्रस्तावना पत्रको ढाँचा मिति:

श्री मान प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
ब्यासी बझाङ्ग

बिषय: पोषणमैत्री स्थानीय तह घोषणाका लागि बहुक्षेत्रीय पोषण सेवा विस्तार कार्यक्रमको लागि प्रस्तावना पेश सम्बन्धमा।
प्रस्तुत बिषयमा त्यहा कार्यालयको मिति २०८२।८।२६ मा प्रकाशित गरिएको सूचना अनुसार पोषणमैत्री स्थानीय तह घोषणाका लागि बहुक्षेत्रीय पोषण सेवा विस्तार कार्यक्रममा सहभागि हुने योग्यता पुगेकाले आयोजना संचालन गर्नका लागि निम्न बमोजिमका कागजातहरु यसै पत्र साथ संलग्न गरी यो प्रस्ताव पेश गरेका छौ।
संलग्न कागजातहरु

क) संस्था (ईच्छुक सेवा प्रदायक संस्था/गैरसरकारी संस्था/ फर्म) को बिधानमा बहुक्षेत्रीय पोषण सेवा विस्तार कार्यक्रम, महिला, बालबालिका र किशोरीहरुको पोषण अन्नस्थामा सुधार ल्याउने, सुनौला १००० दिनका आमा तथा बालबालिकाको पोषण स्थितीमा

सुधार, मातृ तथा बाल मृत्युदर घटाउने र बालबालिका महिला तथा किशोरीहरुको पोषणको अबस्था सुधारका क्षेत्रमा काम गर्ने उद्देश्य उल्लेख भएको कागजातको प्रतिलिपी थान

ख) संस्था नविकरण अध्यावधि भएको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी थान

ग) मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता भएको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी थान

घ) आ.ब . २०८१/०८२ को कर चुक्ता प्रमाण पत्र (कर छुट सुबिधा प्राप्त गरेको संस्थाले प्राप्त गरेको संस्थाले कर कार्यालयले आफ्नो बार्षिक कारोबार विवरइ पेश गरेको प्रमाण) को प्रतिलिपि थान

ङ) काययक्षेत्र सर्त TOR मा उल्लेख भए बमोजिम जनसक्ति भएको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि थान

च) कालो सुचिमा नपरेको स्वघोषणा पत्रको प्रतिलिपि थान

छ) आ.ब . २०८१/०८२ को लेखापरीक्षण भएको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि थान

ज) समाज कल्याण परिसदमा दर्ता भएको प्रमाइ पत्रको प्रतिलिपी थान

झ) यवै कायदेशको अनुसूची १, २ र ३ मा उल्लेख गरिए अनुसारको प्रस्ता व को ढाँचा ।

ञ) स्व घोषणा पत्र थान

निवेदक

दस्ताखत:

संस्थाको पुरा नाम:

ठेगाना:

सम्पर्क नम्बर:

ईमेल:

संस्थाको छाप: